Ազգ
Azg
7 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2007 ՈՒՐԲԱԹ 226 (3878)

Նախագահացուին չհաջողվեց ինքնասպան լինել

Վրաստանը բացառիկ երկիր է, ինչպես կուզես մտցիր: Եթե հավատալու լինենք վրացական որոշ կայքէջերի լրահոսին, ապա նախագահական արտահերթ ընտրությունների թեկնածուներից Շալվա Ցերծվաձեն երկրում Գերմանիայի դեսպանատան շենքի առջեւ ինքնասպանության փորձ է արել: Ոստիկանության աշխատակիցները հասցրել են Ցերծվաձեի վզից հանել պարանը:

Ինքնասպանություն գործող թեկնածուն հայտարարել է, թե պահանջում է հեռուստաեթեր, այլապես կկրկնի առաջին անգամ չհաջողված փորձը: Ջեռաց Ցերծվաձեն պատրաստակամություն է հայտնել հրաժարվելու ինքնասպանության մտքից, եթե իրեն խաղաղական ապաստան տրամադրեն արեւմտյան որեւէ երկրում:

Ա. Հ.

Հերթական տարելիցն աղետի գոտում եւ միեւնույն անհրապույր կյանքը

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Տասնինը տարի առաջ այս օրը մոլորակի շատ երկրներում առաջին անգամ տեղեկացան, որ Հարավային Կովկասում գոյություն ունի Հայաստան երկիր՝ աննախադեպ երկրաշարժի ցնցումներից մեկ օրում հազարավոր զոհեր տված ու ավերված: Ավերվեցին հյուսիսային շատ բնակավայրեր, որոնք մոտ էին երկրաշարժի էպիկենտրոնին: Վարչական միավորներով գոտեւորված Հայաստանում ի հայտ եկավ եւս մեկ՝ աղետի գոտու հասկացությունը... ու մնաց:

Աղետի գոտու արագընթաց վերականգնման այնպիսի խոստումներ հնչեցին նույն այդ տարում ու դեռ երկար արձագանքվեցին, որ Սպիտակը, Կիրովականն ու Լենինականը վերականգնված ու նախկին աշխույժով լի տեսնելու հույսի մասին չէր խոսքը, այլ վստահության: Սակայն հետագայում իշխանավորներն ու պետության խնդիրներով «շահագրգիռ» բոլոր մակարդակների ներկայացուցիչները տառացիորեն «թքած ունեցան» ոչ միայն վստահության, այլեւ հույսի վրա:

ՖՈՏՈԼՈՒՐ

Դեռեւս առանց բնակարանի մնացած հազարավոր ընտանիքների համար 2003 թվականից հայրենի ռակվող պետությունն այլեւս բնակարաններ չի կառուցում: Ընդ որում, Հայաստանի կառավարություն կոչվող օղակի աշխատանքներն աղետի գոտում բավականին թեթեւացան, քանի որ, ի թիվս ՀՀ մնացյալ բնակավայրերի բնակչության, մեծապես ռուսաստանյան տափաստաններում հանգրվանեց շիրակցիների ու լոռեցիների զգալի մասը:

Բայց դա էլ հարց չլուծեց, բացի այն, որ մի «գեղեցիկ» օր վեր կացան համապատասխան մարդիկ ու որոշեցին, թե էլ չկա աղետի գոտի՝ իբր այդ կերտ անհետացան նաեւ աղետյալ գոտու բնակչության խնդիրները: Ուզածդ իշխանավորին մի երկու օր «դոմիկ» կոչվողի մեջ պահելուց դաժան պատիժ մեկ էլ կարող է աշխատավարձի հույսին մնալու անենքը լինել, բայց գրեթե խան տարի այդօրինակ «բնակարանում» ապրողներին հասկանալու համար խսկապես աշխատող ու նորմալ մարդիկ են պետք:

Տես էջ 2

ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ

Թեկնածուների առաջադրումն ավարտվեց

Երեկ ժամը 18.00-ին ավարտվեց նախագահության թեկնածուների առաջադրումը: Արդեն պարզ է, որ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով իրենց փաստաթղթերը ներկայացրել են 9 թեկնածուներ՝ Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, վարչապետ Սերժ Սարգսյանը, ՕԵԿ-ի նախագահ Արթուր Բաղդասարյանը, ԱԼՄ հոլդինգի ղեկավար Տիգրան Կարապետյանը, ԱԺՄ-ի նախագահ Վազգեն Մանուկյանը, ՀՅԴ բյուրոյի անդամ Վահան Հովհաննիսյանը, «Ազգային միաբանության» առաջնորդ Արտաշես Գեղամյանը, ԼՂՀ նախագահի նախկին խորհրդական Արման Մելիքյանը եւ «Ազգային համաձայնություն» կուսակցության ղեկավար Արամ Հարությունյանը:

Խոյին շանս տվեցին, ինքը հրաժարվեց

«Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցության նախագահ Գագիկ Ծառուկյանը համաձայնել է ֆինանսավորել բռնցքամարտիկ Խորային Հակոբկոխյանին, որպեսզի վերջինս մասնակցի նախագահական ընտրություններին: Հիշեցնենք, որ Հակոբկոխյանը ամուսի էր հանել իր մեդալները 8 մլն դրամ ստանալու համար, որպեսզի նրան գրանցեն: Այս նպատակով նախկին բռնցքամարտիկը նույնիսկ դիմել էր նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին: Հաղորդվում է, որ Ծառուկյանը Հակոբկոխյանին առաջարկել էր գումար առանց գրավի: Սակայն երեկոյան հայտնի դարձավ, որ անվանի բռնցքամարտիկը հրաժարվել է առաջարկից, նախընտրելով «չմտնել խաղի մեջ»:

Հարձակում Դիարբեքիրում

Երեկ ուշ երեկոյան անհայտ անձը հարձակվել է Դիարբեքիրի ոստիկանական տեղամասերից մեկի վրա: Ինչպես հաղորդում են տեղական լրատվամիջոցները, անհայտ անձը ոստիկանական տեղամասի վրա ռումբ է նետել, որը պայթել է շենքի մուտքի մոտ: Ըստ նախնական տվյալների, զոհեր եւ տուժածներ չկան: Պայթյունի հետեւանքով գրանցվել են միայն նյութական վնասներ: Իրականացվում է հետաքննություն՝ դեպքի մանրամասները պարզելու համար: Հիշեցնենք, որ Դիարբեքիրը հիմնականում քրդերով բնակեցված քաղաք է, որտեղ մեծ թիվ են կազմում PKK-ի համակիրները:

Թրաֆիկինգի դեմ պայքարի ազգային ծրագրի երկրորդ փուլը

Կառավարությունը երեկ հաստատել է թրաֆիկինգի դեմ պայքարի 2007-2009 թթ. ազգային ծրագրի ժամանակացույցի միջոցառումները: Ներկայացնելով դրանք, փոխարտգործնախարար Արման Բայբուրդյանը հայտնեց, որ առաջին անգամ մարդկանց անօրինական շահագործման (թրաֆիկինգի) դեմ պայքարի մասին պետական մակարդակով որոշումն ընդունվեց 2002-ին, երբ վարչապետի որոշմամբ ստեղծվեց միջգերատեսչական հանձնաժողով: Հետագայում կյանքի կոչված որոշումներից Արմեն Բայբուրդյանը հիշատակեց թրաֆիկինգի դեմ պայքարի 2004-2006 թթ. ծրագիրը, որտեղ հիմնականում լուծվեցին օրենսդրական՝ այդ երեւույթի քրեականացման եւ այլ հարցերը: Այս ծրագրով արդեն նախատեսվում է օրենքների մեխանիզմները կիրառել: Այս խնդրով զբաղվող ավելի լուրջ իրավասություններ ունեցող մարմին է ստեղծվելու, ի լրումն ոստիկանությունում եւ դատախազությունում արդեն գոյություն ունեցող թրաֆիկինգի դեմ պայքարի բաժինների:

Միաժամանակ փոխարտգործնախարարը տեղեկացրեց, որ այդ խնդրի դեմ պայքարելն անհրաժեշտ է նաեւ այլ խնդիրների լուծման համար: Մասնավորապես նա նշեց, որ Հայաստանն այժմ բանակցում է Եվրամիության երկրների հետ դյուրացված մուտքի արտոնագիր ունենալու համար եւ թրաֆիկինգի խնդիրը նույնպես խոչընդոտում է դրան:

Ըստ Արմեն Բայբուրդյանի, այդուհանդերձ, լուրջ տեղաշարժեր կան այս երեւույթի դեմ պայքարում: Նրա ներկայացրած տվյալներով, եթե 2004-ին մարդկանց շահագործման եւ կավատության մեղադրանքով հարուցված 15 քրեական գործերից միայն 1-ի դեպքում է դատարանը քրեական պատիժ սահմանել, ապա 2006-ին նույն հանցագործության համար հարուցված 39 քրեական գործերով քրեական պատասխանատվության են դատապարտվել 46 անձինք:

Ա. Մ.

«Բոլոր կարեւորագույն պայմանագրերը կնքվել են իմ ժամանակ»

Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը ռուսական «Կոմերսանտ» թերթին տված հարցազրույցում հայտարարել է, որ Ռուսաստանի հետ հարաբերություններում «բոլոր կարեւորագույն պայմանագրերը ստորագրվել են իմ ժամանակ: Հայաստանը առաջինն է միացել ԱՊՀ-ին: Հավաքական անվտանգության, սահմանների համատեղ պաշտպանության, հակաօդային պաշտպանության միասնական համակարգի, Գյումրիի ռազմակայանի, «Հայռուսգազարդ»-ի ստեղծման մասին պայմանագրերը՝ այդ ամենը արվել է իմ օրոք: Վերջապես՝ ռուս-հայկական խաղաղական մեծ պայմանագիրը: Ներկայիս իշխանությունները ոչ մի նոր բան չեն ավելացրել: Կհիշե՞ք նրանց ստորագրած գեթ մեկ պայմանագիր»:

Ի պաշտպանություն ձեռներեցների

ԱԺՄ կուսակցությունը երեկ հանդես է եկել հայտարարությամբ, որում պահանջել է հավասար պայմաններ ստեղծել աշխատող գործարարների համար: Հայտարարության մեջ մասնավորապես նշվում է նաեւ, որ «բյուջե լրացնելու նպատակով, եւ դա օգտագործելով որպես պատրվակ, մեծ հարկային ճնշումներ են տեղի ունենում ձեռներեցների նկատմամբ: Հիմնական տուժողը, հաշվի առնելով նաեւ նոր օրենքի ընդունումը պարզեցված հարկի վերաբերյալ, միջին եւ փոքր բիզնեսն է, որը Հայաստանի տնտեսության հիմնական պահողն է: Մի կողմից՝ ոչ հավասար պայմաններ, մյուս կողմից՝ հարկային բեռի ծանրացում: Մենք կորցնելու ենք մեր տնտեսության հիմքը»: ԱԺՄ-ն անդրադարձել է նաեւ վերջին օրերին աղմուկ հանած դեպքերին՝ խաչատուր Սուքիասյանի եւ ԳԱԼԱ հեռուստաընկերության շուրջը կատարվող իրադարձություններին, դրանք որակելով որպես «խաղաղական նկատառումներով ճնշումների բացահայտ օրինակ»:

Պայթյուն Փարիզում

Փարիզի կենտրոնում գտնվող գրասենյակներից մեկում պայթել է փոստով ուղարկված ծանրոցը: Հաղորդվում է, որ պայթյունի հետեւանքով զոհվել է 1 մարդ, 5-ը ստացել են տարբեր աստիճանի վերքեր: Նախկինում այդ գրասենյակում են տեղակայված եղել Նիկոլա Սարկոզիի իրավաբանական ընկերությունը եւ Հոլոքոստի զոհերի հիշատակման հիմնադրամը:

Հայաստանի վարկանիշն ըստ «Մուդիսի»

Ներկայացրեց մասնագետ Տիգրան Ջրբաշյանը

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Շուրջ 100 երկրների վարկանիշներ ձեւավորող «Մուդիս» միջազգային ընկերության՝ նոյեմբերին Հայաստանին տրված վարկանիշային ցուցանիշները երեկ ներկայացրեց AEPLAC-ի հայաստանյան տնօրեն, տնտեսագետ Տիգրան Ջրբաշյանը: Նա նշեց, որ վերոնշյալ կազմակերպությունը վարկանիշներ է տալիս մի շարք ցուցանիշների մասով եւ առանձին վերցրած երկիրը չի դասակարգում որեւէ աստիճանի վրա:

Կառավարության կողմից դրամով եւ արտարժույթով պարտավորությունների կատարման վարկանիշը եղել է BA2, ինչը կարելի է բնորոշել որպես միջին ցուցանիշ վերոնշյալ 100 երկրների մեջ: Հայաստանն ընդհանրապես, ըստ Տիգրան Ջրբաշյանի, գտնվում է երկրների «միջին խմբի միջին կեսերում»: ԱՊՀ երկրներից այս դիրքում է գտնվում միայն մեր հարեւան Ադրբեջանը, իսկ մեզանից բարձր վարկանիշ ունեն միայն Ռուսաստանն ու Ղազախստանը: Մոլդովայի, Ուկրաինայի վարկանիշներն ավելի ցածր են, իսկ Վրաստանն ընդհանրապես բացակայում է այստեղ: Բացի ԱՊՀ վերոնշյալ երկրներից, Հայաստանի վարկանիշային խմբում են հիմնականում լատինամերիկյան երկրները, որտեղ կառուցվածքային եւ ինստիտուցիոնալ վիճակն ավելի լավ է, իսկ մեզ մոտ ավելի լավ են տնտեսական աճի ցուցանիշները:

Տիգրան Ջրբաշյանը հայտնեց, որ վարկանշման երեք աստիճան գոյություն ունի՝ A, B եւ C: Դրանք էլ իրենց հերթին բաժանվում են ենթաաստիճանների: Վերադառնալով Հայաստանին, նշվեց, որ նախորդ ցուցանիշից ավելի լավ է երկրի վարկավորման ռիսկի ցուցանիշը՝ BAA3:

Հետաքրքրական են Հայաստանի տնտեսական աճի աղբյուրների մասին գնահատականը եւ այն ռիսկերը, որ կապված են դրա հետ: Նշվում է, որ Հայաստանի տնտեսական աճի երկու հիմնական աղբյուրներն են հումքային ապրանքների միջազգային գների աճը, որն ավելացրեց արտահանումը Հայաստանից եւ արտերկրից Հայաստան մտնող տրանսֆերտները:

Տես էջ 2

Աղետի գոտու խնդիրների լուծումը՝ համակարգային մոտեցում

Գյումրիում ուղերձ է ընդունվել՝ ուղղված երկրի իշխանություններին

Դեկտեմբերյան երկրաշարժի 19-րդ տարելիցի նախօրյակին Գյումրիում աղետի գոտու հիմնախնդիրներով մտահոգ մի խումբ մտավորականներ, հասարակական գործիչներ, գործարարներ եւ տեղական իշխանության ներկայացուցիչներ ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբում տեղի ունեցած ժողովում ընդունել են ուղերձ՝ ուղղված ՀՀ նախագահին, կառավարությանը, Ազգային ժողովին ու բոլոր պատգամավորներին, տեղական, օտարերկրյա եւ միջազգային կազմակերպություններին, Հայաստանում օտարերկրյա դիվանագիտական ներկայացուցչություններին:

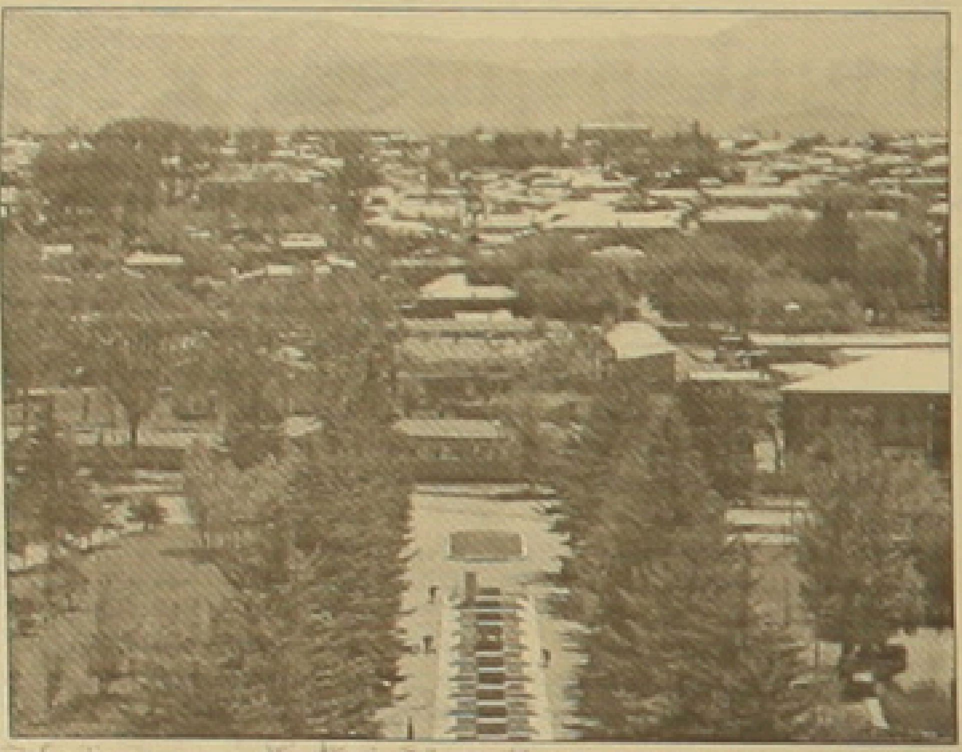

Ինչպես նշվում է ընդունված փաստաթղթում, չնայած 88-ի դեկտեմբերի 7-ի աղետից հետո անցած 19 տարիների ընթացքում իրականացված վերականգնողական աշխատանքների հսկայական ծավալներին, այսօր միայն Գյումրի քաղաքում երկրաշարժից անօթեւան ընտանիքների թիվը կազմում է 3972, այդպիսով մոտավորապես 16-18 հազար մարդ կամ Գյումրու բնակչության 13-14 տոկոսը 19 տարի ապրում է քայքայված, խարխլված տնակներում, վաղուց անտանելի պայմաններում: Բացի այդ, Գյումրու անօթեւան ընտանիքների թիվը օբյեկտիվորեն աճի միտում ունի այն ընտանիքների հաշվին, որոնք տարբեր պատճառներով առայժմ չեն հաշվառվել որպես անօթեւաններ: Զգալի թվով անօթեւաններ քայքայված տնակներում են ապրում նաեւ աղետի գոտու այլ բնակավայրերում: Այսպիսով, ինչպես նշվում է, պետությունը դեռ չի կատարել իր պարտքը բնակարան կորցրած ընտանիքների հանդեպ: Վերջին տարիների փորձառությունը ցույց է տալիս, որ բնակարանների գնման վկայագրերի ծրագիրը եւս անզոր է լուծելու բնակարանային խնդիրը Գյումրիում, այս ծրագիրը կարող է արդյունավետ լինել այն դեպքում, երբ ուղեկցվի ինտենսիվ շինարարական եւ ամրացման աշխատանքներով ու նպատակային վարկային ծրագրերով:

Ուշադրություն է հրավիրվում այն հանգամանքի վրա, որ աշխատանքային միգրացիայի եւ գործազրկության մակարդակը Գյումրի քաղաքում մնում է խիստ բարձր, իսկ գործարարության զարգացման անցած տարիների եւ առկա տեմպերը տեսանելի ապագայում այդ մակարդակի շոշափելի նվազում չեն խոստանում:

Հաշվի առնելով առկա խնդիրները եւ համոզված, որ դրանց լուծման համար միայն համակարգային մոտեցումներ են հարկավոր, ուղերձի հեղինակներն անում են մի շարք առաջարկություններ: Փաստաթղթում մասնավորապես կարեւորվում է ՀՀ պետական բյուջեից եւ բոլոր հնարավոր ֆոնդերից հինգ տարի շարունակ, սկսած 2008 թվականից, բավարար գումարների հատկացումը Գյումրի քաղաքում երկրաշարժից անօթեւան ընտանիքների համար տարեկան շուրջ 800 բնակարան կառուցելու, Գյումրիում գտնվող եւ արտադրական գործունեություն ծավալող ընկերություններին որոշակի ժամանակամիջոցում հարկային արտոնությունների տրամադրումը, 2008 թվականին Շիրակի մարզի զարգացման պետական հեռանկարային ծրագրի ստեղծումն ու ընդունումը, խնդրի լուծման համար հնարավոր օժանդակությունների ներգրավումը, այդ թվում՝ համահայկական դրամահավաք-մարաթոնի անցկացումը եւ այլն:

Ուղերձի հեղինակները նաեւ իրենց պատրաստակամությունն են հայտնում ըստ հնարավորին նպաստելու եւ մասնակցելու բոլոր նշված խնդիրների լուծմանը:

Գ. Մ.

Հերթական տարելիցն աղետի գոտում եւ միեւնույն անհրապույր կյանքը

1-ին էջից

«Ամեն ինչ որոշում են կադրերը» արտահայտության հեղինակի անձի անընդունելի լինելուց չեն արժեզրկվում այս խոսքերի նշանակությունն ու իմաստը: Մինչդեռ այսօր ով եւ ինչպես է փորձում նույն Լենինականում ու Կիրովականում բնակչության խնդիրները լուծել: Իշխանական նկրտումներն այնտեղ են հասել, որ «կերակրատաշտ» է ընկալվում ամեն ինչ՝ անգամ մարդկային ողբերգության ամենացնցող իրադարձություններից մեկից հետո վերականգնվող տարածաշրջանը:

Պարզունակ «գողականության» ու բազարային դատողությունների ջերմոցում են գործում հենց նրանք, որ կոչված են վերականգնելու խնդրում ու առանձնահատուկ հումորով աշխարհ զարմացրած Գյումրու «դեմքը»: Մանրախնդիր ու հիմնականում անտառահատելու գործերով են սեփական առօրյան վերջացնում նրանք, ովքեր առողջարան Վանաձորը պիտի վերականգնեին:

Մերօրյա Վանաձորն ու Գյումրին այցելելիս գրեթե ոչինչ հուսադրող եւ ոգեւորող չի ընկնում մարդու աչքին: Սիրտ ցավեցնելու չափ ակնհայտ է, որ խաղաղության ու ավարտուն լինելու յուրօրինակ վկայություն են միայն շիրիմները, որոնք անօրինակ մեծ գերեզմանոցների տեսքով «դիմավորում» են Գյումրիով կամ Վանաձորով անցնողներին: Այնուհետեւ վաղուց մեռած գործարաններն են երեւում, կիսակյանք փողոցներն ու ավելի հաճախ դատարկ տները:

Իսկ տնակներում դեռ ապրող ընտանիքների խնդիրներն առանձին խոսակցության թեմա են: Դրանք իսկապես անօթեւան ընտանիքներ են, քանի որ օթեւան չես կոչի մոտ քսան տարի «ժամանակավոր կացարան» հուսադրմամբ տեղակայված տնակները, որոնք, զուրկ լինելով տարրական հարմարություններից, արդեն դժվար է ուղղակի կայուն ծածկ համարել: Եվ որքան քայքայվել են դրանք, առավել մեծ է հուսալքությունը դրանց բնակիչների:

Բայց ո՞ւմ է դա հետաքրքրում: Այդ նույն աղետի գոտին այդպես էլ չկառուցած նախկին իշխանություններն առանց ամոթի էլի իշխանություն են երազում: Ներկայիս իշխանավորներն էլ մի կուսակցությունից երկու թեկնածու են առաջադրում կամ ընկերական-ախոյանական վիճակներով էլի նույն իշխանությունն են երազում՝ կիսատ-պռատ թողած գործերից չամաչելով:

Ի վերջո, հենց աղետի գոտում էլ տեղական ինքնակառավարման կոչվող մարմիններն ավելի շատ իրավունքներ են բանեցնում, քան պարտականություններ կատարում: Է, մինչեւ ե՞րբ, մինչեւ որտե՞ղ եւ որքա՞ն պիտի համբերեն աղետի գոտու բնակիչները կամ մինչեւ ո՞ր տարելիցը պիտի ոչինչ չփոխվի:

Մարդու իրավունքների պաշտպանության ԱԺ հանձնաժողովի նախագահին ընտրվեց

Ազգային ժողովի մարդու իրավունքների եւ հանրային հարցերի մշտական հանձնաժողովը նոյեմբերի 12-ից՝ ԱԺ փոխնախագահի պաշտոնը Արեւիկ Պետրոսյանի ստանձնելուց հետո, նախագահազուրկ էր: Երեկ գաղտնի քվեարկությամբ հանձնաժողովի նախագահ ընտրվեց «Բարգավաճ Հայաստան» խմբակցության անդամ, «Հայկական կարմիր խաչ» ընկերության նախագահ Մխիթար Մնացականյանը՝ 83 կողմ, 8 դեմ ձայների բաշխմամբ: Հակառակ բաշխմամբ ձայներ էր ստացել հանձնաժողովի նախագահի մյուս թեկնածուն՝ «Ժառանգություն» խմբակցության ներկայացուցիչ, ՀՀ մարդու իրավունքների առաջին պաշտպան Լարիսա Ալավերդյանը: Քվեարկությանը մասնակցել է 93 պատգամավոր, 2 քվեաթերթիկ անվավեր է ճանաչվել:

Ն. Պ.

ՎԱՐՈՐԴՆԵՐԻ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅԱՆ

Ճանապարհային երթեւեկության բոլոր խախտումները շուտով կնկարահանվեն

Բոլոր ավտոմեքենա ունեցողների համար խիստ հետաքրքրական օրենքի նախագիծ է երեկ հաստատել կառավարությունը, որը լրագրողներին ներկայացրեց փոխոստիկանապետ **Արտուր Մահտեսյանը**: Խոսքը ճանապարհային երթեւեկության կանոնների խախտման տեսալուսանկարահանման սարքեր տեղադրելուց հետո դրանց արձանագրած խախտումների համար վարչական պատասխանատվության միջոցների մասին է:

Արտուր Մահտեսյանը հայտնեց, որ այդ սարքերով խախտումների արձանագրումից հետո, ըստ օրենքի, պատասխանատվության է ենթարկվելու այն անձը, ում անունով հաշվառված է տվյալ մեքենան: Խախտումն արձանագրելուց հետո ակտ է կազմվում եւ ուղարկվում տվյալ անձին տուգանքը վճարելու համար: Կարեւորելով այս օրենքը, փոխոստիկանապետն ասաց, որ այն էապես նվազեցնում է վարորդ-ոստիկան շփումը, ինչը նշանակում է, որ փաստաթուղթը հակակոռուպցիոն նշանակություն ունի: Բացի այդ, նրա համոզմամբ, սա օրենքի առջեւ բոլորի հավասարություն է մտցնում, քանի որ արձանագրվելու է ամեն մի խախտում, անկախ նրանից, թե ում եւ ինչ մեքենա է դա կատարել: Այդ սարքավորումները, որոնք տեղակայվելու են փողոցում, համարվելու են Երեւանի քաղաքապետարանի սեփականությունը:

Տեսալուսանկարահանող սարքավորումներ են տեղադրվելու նաեւ ճանապարհային ոստիկանության ավտոմեքենաներում: Դրանք նույնպես կոչված են արձանագրելու խախտումները եւ ոչ միայն խախտումները: Խախտումն արձանագրելուց հետո ոստիկանի մեքենայից դուրս գալը, վարչական պատասխանատվության ակտի կազմումը եւ մնացած բոլոր գործողությունները նույնպես նկարահանվելու են: Ինչպես այդ, այնպես էլ խախտումն արձանագրած տեսանյութերը տրամադրվելու են այն վարորդներին, որոնք կցանկանան դատական կարգով բողոքարկել ոստիկանության գործողությունները: Տեսալուսանկարահանող սարքերը մշտապես միացված են լինելու ճանապարհային ոստիկանության մեքենաներում՝ դրանց հերթափոխի ընթացքում: Դրանք անջատվելու են միայն այն դեպքում, երբ հերթապահությունն ավարտվի եւ մեքենան վերադառնա ոստիկանություն:

«Ազգի» այն հարցին, թե որքանո՞վ օրենքին կենթարկվեն եւ իրենց մեքենաների վրա եկած տուգանքները կվճարեն բարձրաստիճան պաշտոնյաները, խոշոր գործարարները կամ իրենց անպատժելի համարող այլ անձինք, Արտուր Մահտեսյանն ասաց, որ խախտումն արձանագրելուց հետո ճանապարհային ոստիկանությունը 5-օրյա ժամկետում տեղեկացնում է այդ մասին մեքենայի տիրոջը, եւ եթե վերջինս չի պատասխանում այդ հարցմանը կամ անհրաժեշտ տեղեկություններ չի տրամադրում, ապա տուգանվում է արդեն 100 հազար դրամով: Փոխոստիկանապետն ավելացրեց, որ այժմ էլ հիշյալ անձանցից շատերի մեքենաները հայտնվում են տուգանային հրապարակում: Փողոցներում ու ոստիկանության մեքենաներում վերոհիշյալ սարքերի տեղադրումից հետո, Արտուր Մահտեսյանի կարծիքով, դրանց թիվը կավելանա:

Եվ վերջապես, ե՞րբ այդ ամենը տեղի կունենա: Արտուր Մահտեսյանն այս հարցին պատասխանեց, որ մրցույթով հաղթած կազմակերպությունն արդեն ներկրում է այդ սարքերը եւ առաջիկա ամիսներին դրանք կտեղադրվեն: Օրենքն էլ, նա հուսով է, կընդունվի հունվար-փետրվարին:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայաստանի վարկանիշն ըստ Մուդիսի

1-ին էջից

Ռիսկն այստեղ այն է, որ եթե նվազեն հումքային ապրանքների միջազգային գները, ինչի հավանականությունն առկա է, դա կազդի նաեւ Հայաստանի արտահանման վրա: Բացի այդ, քանի որ Ռուսաստանը, որտեղից հիմնականում մեր երկիր են մտնում տրանսֆերտները, նույնպես զարգանում է հումքային ապրանքի՝ նավթի գնի աճի հետեւանքով, ապա դրա գնի անկումը կնվազեցնի Հայաստան մտնող փոխանցումների ծավալը: Մյուս կողմից, ինչպես հայտնեց Տիգրան Ջրբաշյանը, հումքային ապրանքների գնի նվազումը կարող է բարենպաստ լինել Հայաստանի համար, քանի որ մեր երկիրը նավթ ու գազ ներմուծող երկիր է:

Որպես մեկ այլ ռիսկ «Մուդիսը» նշում է գազի գների սուբսիդավորումը, որը պետք է ավարտվի մինչեւ տարեվերջ: Նաեւ կարեւորվում է ինստիտուցիոնալ եւ կառուցվածքային բարեփոխումների անհրաժեշտությունը: Որպես դրական քայլ նշվում է շվեդական OMX-ի մուտքը Հայաստան, որը հնարավորություն կտա բերելու ֆինանսական միջոցներ եւ Հայաստանի համար նոր շուկաներ կբացի: Դոլարացման նվազումը նույնպես դրական գործոն է նշվում, բայց միաժամանակ ընդգծվում, որ դա բերում է արտահանման դժվարացման:

Թերեւս առավել կարեւոր գնահատականը, որ տվել է «Մուդիսը» Հայաստանին, այն է, որ մեր երկրի արտադրողականության աճը տպավորիչ է: Դրամի արժեւորման պարագայում մեր ընկերությունների արտադրողականության բարձրացումը դառնում է հույժ կենսական հարց եւ այս գնահատականը դրանով էլ կարեւորվում է: Ինչպես նշեց Տիգրան Ջրբաշյանը, խոսքը Հայաստան նոր տեխնոլոգիաների ներմուծման մասին է:

Որպես հիմնարար ռիսկեր՝ միջազգային վարկանիշային կազմակերպությունը նշել է տնտեսական եւ քաղաքական էլիտայի սերտաճումը, փակ սահմանները եւ Ղարաբաղյան հակամարտության չկարգավորված լինելը: Հայկական ԱԷԿ-ի փակման ծախսերը նույնպես մեծ են լինելու, ինչը երկարատեւ գործընթաց է լինելու եւ պահանջելու է ՀՆԱ 10 տոկոսի չափերով ծախսեր:

Պետական պարտքի չափի եւ տարեկան վճարումների ցուցանիշով, ըստ Տիգրան Ջրբաշյանի, Հայաստանը գտնվում է լավագույն ցուցանիշ ունեցող երկրների շարքում: Բանախոսը նաեւ նշեց, որ սոցիալական բեւեռացումը «Մուդիսը» չի դիտարկել որպես ռիսկ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԶ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Հաշուապահութիւն (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն / հեռ 529353
Համակարգչային ձեւաւորումը «Ազգ»-ի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Վուդրո Վիլսոնի իրավարար վճիռը. մեր երազա՞նքը, թե՞ դասական փաստաթուղթ

Կանադայում Հայաստանի նախկին դեսպան Արա Պապյանը շարունակում է իր ջանքերը ԱՄՆ-ի նախագահ Վուդրո Վիլսոնի իրավարար վճիռը որպես միջազգային գործող իրավական փաստաթուղթ ներկայացնելու գործում: Նման մի դասախոսություն էլ երեկ կարդացվեց Հայոց ցեղասպանության թանգարանի գիտաժողովների դահլիճում: Դասախոսությունը առաջացրեց ներկաների մեծ հետաքրքրությունը, բազմաթիվ հարցեր ուղղվեցին զեկուցողին: Հետաքրքրությունը հասկանալի է, քանի որ այդ իրավարար վճռով 1920-ի նոյեմբերի 22-ին որոշվեց հայ-թուրքական սահմանը, թեեւ այն հետագայում չկատարվեց, քանի որ Սեւրի պայմանագիրը չեղյալ հայտարարվեց եւ կնքվեց Լոզանի պայմանագիրը, իսկ Հայաստանը խորհրդայնացվեց, սակայն, ըստ Արա Պապյանի, մնաց որպես գործող միջազգային փաստաթուղթ, որը գոնե ԱՄՆ-ի համար պարտադիր է: Հայաստանի, որպես միջազգային իրավական սուբյեկտի, գոյության դադարեցումը հիմնական պատճառներից մեկը եղավ, որ չիրականացվեց ԱՄՆ-ի նախագահ Վուդրո Վիլսոնի ծրագիրը: Սակայն նորանկախ Հայաստանի գոյությունը ամբողջովին փոխում է իրավիճակը, ըստ Արա Պապյանի, մենք այսօր պարտավոր ենք տեր կանգնել մեր իրավունքներին, իսկ Վիլսոնի իրավարար վճիռը, որը կնքվել է ԱՄՆ-ի կնիքով եւ որի տակ կան նախագահի եւ պետքարտուղարի

ստորագրությունները, մինչ օրս իրավական ուժ ունի եւ Հայաստանը ներկայումս պարտավոր է օգտագործել այդ փաստաթուղթը սեփական իրավունքների պաշտպանության տեսանկյունից: Իսկ որ մեր պետության միջազգային իրավունքները հարեւան երկրների, հատկապես Թուրքիայի կողմից ոտնահարվում են, արդեն ապացուցման կարիք չունեցող փաստ է: Հիշենք թեկուզ սահմանների փակ լինելու խնդիրը, որը նույնպես միջազգային իրավունքի կոպտագույն խախտում է, քանի որ գոյություն ունեն միջազգային բազմաթիվ օրենքներ եւ միջպետական պայմանագրեր, համաձայն որոնց դեպի ծով ելք չունեցող երկրները պետք է առանց դժվարության օգտվեն հարեւան երկրի տարածքից եւ նրա նավահանգիստներից, մի փաստ, որը մինչ օրս չի կատարվում, իսկ պաշտոնական Երեւանն էլ չի փորձում դասական կարգով պաշտպանել իր իրավունքները: Ինչեւէ, հարցը, որը բարձրացրել է Կանադայում Հայաստանի նախկին դեսպանը, լուրջ հետաքրքրություն է առաջացրել փորձագիտական եւ քաղաքագիտական շրջանակներում: Թեեւ այս խնդրում դեռ կան չպարզված եւ բարդ հարցեր, մասնավորապես փաստաթղթի վավերացված չլինելը եւ ամերիկյան կոնգրեսի կողմից իրավարարության մերժումը: Այնուամենայնիվ միանշանակ է, որ խնդրի լայն քննարկումները կարող են միայն դրական դեր խաղալ թեմայի զարգացման համար: Այնպես որ այն հարցին, թե Վուդրո Վիլսոնի իրավարար վճիռն ի՞նչ է՝ պատմական հնությո՞ւն, թե՞ միջազգային իրավունքի ուժ ունեցող փաստաթուղթ, կարող ենք պատասխանել, որ այստեղ շատ բան կախված է մեզանից: Կարեւոր է հայ քաղաքագիտական հանրության կողմից լուրջ բանավեճի կազմակերպումը: Համոզված եմ նաեւ, որ վաղ թե ուշ հարցը կդառնա Հայաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչության օրակարգային հարցերից մեկը, որն այն կբարձրացնի միջազգային կազմակերպությունների եւ հանրության առաջ:

ԱՐՄԵՆ ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ

Այսօր

- ◆Ժամը 11-ին ԿԳՆ-ում կհանձնեն Բարեկամության կրթաթոշակ 25 ուսանողի:
- ◆Ժամը 11.30-ին «Տեսակետ» ակումբում ասուլիս կտա ԿԸՀ քարտուղար Աբրահամ Բախչագուլյանը:
- ◆Նույն ժամին Ազգային ժողովում կսկսվեն ճեպազրույցները:
- ◆Ժամը 12.00-ին ՄԱԱ-ում «Հասարակական գործոնը ՀՀ նախագահական ընտրություններում» թեմայով հանդես կգան Անահիտ Բախշյանը եւ Գալուստ Սահակյանը:
- ◆Նույն ժամին Ագրոբիզնեսի եւ գյուղի զարգացման կենտրոնի գրասենյակում տեղի կունենա Հայաստանի երեխաների ֆոնդի եւ «Ագրոբիզնեսի եւ գյուղի զարգացման կենտրոն» հիմնադրամի միջեւ հուշագրի ստորագրման արարողություն:
- ◆Ժամը 12.00-ին «Արմենպրեսի» սրահում կկայանա հայկական եւ ռուսական ընկերությունների համատեղ նկարահանած «Դայմոնդ» մարտաֆիլմի հեղինակների մամուլի ասուլիսը:
- ◆Իսկ ժամը 13.00-ին «Տեսակետ» ակումբում կհյուրընկալվեն ՀՀԿ եւ ՀՅԴ երիտասարդական թեւերի ղեկավարներ:
- ◆Ժամը 15.00-ին Աբովյան 64 հասցեում կազմակերպվում է դասապարտյալների ստեղծագործությունների ցուցահանդես:
- ◆17:00-ին Երեւանի երիտասարդական կենտրոնում տեղի կունենա «Բարձրագույն կրթությունը ԼՂՀ-ում, Շուշին որպես միջազգային կրթական կենտրոն, համագործակցություն ՀՀ եւ ԼՂՀ երիտասարդների միջեւ» թեմաներով բանավեճ-քննարկում: Հյուրն է ԼՂՀ մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախկին նախարար Կամո Աթայանը:

«Ժառանգությունից» կա՛մ Րաֆֆին, կա՛մ ոչ ոք

«Ժառանգություն» կուսակցության խորհրդի ընդլայնված նիստը կայացավ երեկ: Քննարկվեցին 2008-ի փետրվարի 19-ին կայանալիք նախագահական ընտրություններին առնչվող հարցեր: Կրկին ՀՀ նախագահի թեկնածու առաջադրվելու իրավունքից կուսակցության նախագահ Րաֆֆի Հովհաննիսյանին զրկելը ափսոսանքի տեղիք տվեց մասնակիցներին եւ միաձայնություն չեղավ առաջադրման հայտ ներկայացրած նախագահի որեւէ թեկնածուի սատարելու հարցում: Այդ կապակցությամբ Րաֆֆի Հովհաննիսյանը կարծիք հայտնեց. «Բազմիցս եմ ասել՝ նախագահի պաշտոնն ինքնանպատակ չէ: Եվ ընտրություններում սեփական թեկնածուով հանդես գալու մտադրությունը սոսկ Հայաստան երկրի ու նրա պետության, քաղաքացու ու հայրենասերի մեր տեսլականն իրականություն դարձնելու նպատակ ուներ: Ավաղ, մենք հերթական անգամ զրկված ենք այդ հնարավորությունից: Բայց իբրեւ ծանրակշիռ ուժ՝ մենք կրավորական պահվածք որդեգրելու իրավունք չունենք: Մեր տեղը ՀՀ քաղաքացու կողքին է»:

Ի վերջո «Ժառանգություն» կուսակցության խորհրդի նիստը որոշեց նախագահական ընտրություններին թեկնածու չառաջադրել եւ թեկնածուների պաշտոնական գրանցումից հետո ընտրություններին կուսակցության մասնակցության ձեւաչափի առնչությամբ ընթացիկ որոշում կայացնել՝ ուսումնասիրելով թեկնածուների անհատական ու հավաքական հատկանիշները:

Ն. Պ.

Եվրոպացիների պես մենք էլ չենք հավատում կաշառակերության վերացմանը

Կոռուպցիայի դեմ պայքարի միջազգային օրվա՝ դեկտեմբերի 9-ի նախաշեմին «Թրանսփարենսի ինթերնեշնլ» միջազգային կազմակերպությունը երեկ հրապարակեց վերջերս անցկացրած հասարակական հարցման արդյունքները, համաձայն որոնց բոլոր երկրների քաղաքացիների համար քաղաքական կուսակցություններն ու խորհրդարանները դեռեւս մնում են առավել վարկաբեկված մարմինները: Հարցմանը մասնակցած 60 երկրների 63199 քաղաքացիներին տրվել են հետեւյալ հարցերը՝ ո՞ր մարմիններն են ամենից շատ կաշառք պահանջում, ո՞ր ոլորտներն են ավելի կոռումպացված, ի՞նչ եք կարծում կոռուպցիայի հետագա զարգացումների վերաբերյալ, կառավարությունը ի՞նչ ճանապարհով պիտի վերացնի այն: Առաջին հարցի պատասխանները ցույց են տվել, որ 10 քաղաքացիներից մեկը կաշառք է տվել առօրյա կյանքում ստացած ծառայությունների դիմաց: Ամենաբարձր ցուցանիշը գրանցվել է Ալբանիայում, Կամբոջայում, Մակեդոնիայում, Կոսովոյում, Պակիստանում, Ռումինիայում, որտեղ հարցվածների ավելի քան 30 տոկոսը խոստովանել է կաշառք տալու մասին: Հեռախոսի ու բնական գազի ծառայությունների համար պահանջված կաշառքը ցածր տոկոս է կազմել, բարձր է եղել ոստիկանությունից եւ դատարաններից պահանջված գումարը: Թեպետ ոստիկանությունն ամենակոռումպացված մարմինն է գրեթե բոլոր երկրներում, սակայն Եվրամիությանն անդամակցող երկրներում պատկերը փոխվում է՝ բժշկական ծառայությունների համար պահանջվող կաշառքների ավելացման պատճառով: Առողջապահության, ինչպես եւ կրթության ոլորտներում կաշառակերությունը խիստ տարածված է նաեւ Աֆրիկայում եւ ԱՊՀ երկրներում (Ռուսաստան, Մոլդովա, Ուկրաինա):

Կոռուպցիոն երեւույթները, ըստ հարցվածների, առավելապես ակնառու են հանրային շահերը պաշտպանելուն կոչված քաղաքական կուսակցություններում ու խորհրդարաններում: Հասարակ քաղաքացիները կոռումպացված են համարում նաեւ կրոնական ու հասարակական կազմակերպություններին: Ի դեպ, 2004-ից ի վեր հասարակական կազմակերպություններն ավելի ու ավելի են ընկալվում որպես կոռումպացվածներ:

Հարցվածներն առանձնակի հույսեր չեն փայփայում, որ առաջիկա տարիներին կոռուպցիոն երեւույթները կնվազեն՝ արտահայտված ընդհանուր տրամադրությունն ավելի հոռետեսական է 2003-ից ի վեր: Մոտ 54 տոկոսը կարծիք է հայտնել, որ հաջորդ տարի կոռուպցիան ավելի կծաղկի՝ 5 հոգուց միայն մեկն է լավատես եղել ու հավատացել, որ մոտ ապագայում կոռուպցիոն ռիսկերը կնվազեն:

Հոռետեսությամբ աչքի են ընկել հատկապես Ֆիլիպինները ու Հնդկաստանը՝ հարցվածների ավելի քան 79 տոկոսը համոզված է, որ կոռուպցիան տարեցտարի կավելանա: Հոռետես երկրներից են նաեւ Գերմանիան, Նիդեռլանդները, Մեծ Բրիտանիան, Հարավային Աֆրիկան եւ այլն: Լավատեսներն են Բուլղարիան, Մակեդոնիան, Նիգերիան, Սինգապուրը:

Կոռուպցիայի դեմ պայքարող իրենց կառավարություններից հարցվածները որոշակի ակնկալիքներ չունեն, նրանց ուղիղ կեսը հակակոռուպցիոն ծրագրերն ու միջոցառումները համարել է զուր ջանքեր: Հարցման ընդհանուր արդյունքների վերլուծությունը ցույց է տվել, որ կանայք տղամարդկանցից ավելի հոռետես են:

Այս ամենի հետ «Թրանսփարենսի ինթերնեշնլ» կազմակերպության հայաստանյան գրասենյակը «Երեւան» հյուրանոցում երեկ ներկայացրեց նաեւ Հայաստանից ստացված արդյունքները՝ ըստ հարցմանը մասնակցած մեր 2481 քաղաքացիների կարծիքների: Հոռետեսությամբ հայաստանցիներս ավելի մոտ ենք եվրոպացիներին՝ հարցվածների 54 տոկոսը համոզված է, որ առաջիկա տարիներին կոռուպցիոն երեւույթները կավելանան, 20 տոկոսը հույս է հայտնել, որ կնվազեն, իսկ 26 տոկոսի կարծիքով՝ նույն վիճակը կպահպանվի: Կոռուպցիայի դեմ կառավարության մղած պայքարը հարցվածների 54 տոկոսը համարել է ոչ արդյունավետ, 18 տոկոսը՝ ձեւական: Մեր հասարակության ընկալմամբ ամենակոռումպացված ոլորտներն են դատարանը՝ 96,6, կրթությունը՝ 96, ոստիկանությունը՝ 95,5, լրատվամիջոցները՝ 90, բանկերը՝ 80, հասարակական կազմակերպությունները՝ 79:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Հասարակական կազմակերպությունները հայտնաբերել են թրաֆիքինգից 87 տուժածների

ՄԱԶԾ Թրաֆիքինգի դեմ պայքարի ծրագրի աջակցությամբ եւ ֆինանսավորմամբ «Հույս եւ օգնություն», «Ժողովրդավարությունն այսօր» եւ «ԱՄՔՈՐ» հասարակական կազմակերպությունների (ՀԿ) ջանքերով հրատարակվել է «Հայաստանում թրաֆիքինգի զոհերին ցուցաբերված աջակցությունը» գրքույկը, որը ներկայացվեց երեկ ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակում: Գրքույկում ներկայացված տվյալները 2003-ի հոկտեմբերից 2007-ի մարտ ամիսն են ընդգրկում, ինչը, գրքույկի հեղինակների կարծիքով, չի կարող ամբողջական պատկերացում տալ թրաֆիքինգի իրական վիճակի մասին: Բացի այդ, գրքույկում ընդգրկված են միայն թրաֆիքինգից այն տուժածների մասին տեղեկություններ, ում կարողացել են հայտնաբերել իրավապահ մարմինները, հասարակական կազմակերպությունները, արտգործնախարարությունը:

«Հույս եւ օգնություն» հասարակական կազմակերպության նախագահ **Ենոք Շատվորյանի** խոսքով, գրքույկում ներառված տվյալներն այն զոհերի մասին են, ում գտել են ՀԿ-ները, կամ ովքեր դիմել են ՀԿ-ներին, ում գտել են իրավապահ մարմինները. «Այս ընթացքում թրաֆիքինգից տուժած 87 մարդու ենք հայտնաբերել, բայց սրանք միայն մեզ հայտնի տվյալներն են եւ չեն կարող արտացոլել ամբողջ իրավիճակը»:

87 մարդ է հայտնաբերվել եւ նրանց հայտնաբերման ճանապարհները տարբեր են՝ ՀԿ-ների սոցիալական աշխատողներն են հայտնաբերել, իրավապահ մարմինները, ԱԳՆ հյուպատոսական ծառայության կենտրոնը»: «Ի՞նչ ենք անում տուժածներին հայտնաբերելուց հետո» **«Ազգի»** հարցին ՀԿ նախագահ Ենոք Շատվորյանը պատասխանեց, որ եթե նախաքննության մարմինը հայտնաբերված մարդուն տուժող է ճանաչում, իրենք նրան ուղղորդում են հասարակական կազմակերպություններին, որոնք այսօր առաջարկում են բժշկական, հոգեբանական աջակցություն, իրավական խորհրդատվություն եւ պաշտպանություն քննության ժամանակ՝ իրականացնելով շահերի պաշտպանություն:

Հիշյալ ժամանակաշրջանում հայտնաբերված թրաֆիքինգի 87 տուժածների մեծ մասը հայեր են, բայց եղել են նաեւ 4 ուզբեկ, 8 ռուս եւ 1 կանադացի: Թրաֆիքինգի ենթարկվածների մեջ կան նաեւ մարդիկ, ովքեր արտերկրում են թրաֆիքինգի ենթարկվել, քչերն էլ բերվել եւ այստեղ են թրաֆիքինգի ենթարկվել: Թրաֆիքինգից տուժածների մեծամասնությունը 18-24 տարեկաններ են, 25 տոկոսը՝ 25-30 տարեկաններ, իսկ ամենաերիտասարդ տուժածը 16 տարեկան է: Ընդ որում, թրաֆիքինգից տուժածների մեծ մասը իգական սեռի ներկայացուցիչներ են, ովքեր հիմնականում ամուսնալուծված կամ ամուրի կանայք են, որոնք մեկնել են արտերկիր աշխատելու: ՀԿ-ների հայտնաբերած 87 տուժածների 80 տոկոսը ենթարկվել է սեռական շահագործման, 20 տոկոսը՝ աշխատանքային, 4 կին փոխադրվել է Հայաստան եւ շահագործվել որպես մերկապարուհի:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Ինչո՞ւ պետք է ՀՀ հաջորդ նախագահը լինի Սերժ Սարգսյանը

Անցած տասը տարիները մեր հանրապետության սոցիալ-տնտեսական և հասարակական կյանքը նշանավորեցին նախևառաջ նրանով, որ ժողովուրդը հաստատապես որոշեց. մնալու է հայրենիքում և արարելու, ստեղծելու համար այլընտրանք չունի: Եվ դրանում օրեցօր, տարեցտարի համոզվեց ոչ թե երկրի բարձր ղեկավարության հորդոր-ելույթներով և կամ տարբեր ժողովրդավարական, ազատական օրենքների ընդունմամբ, այլ հասարակական մթնոլորտի փոփոխությամբ, գործող սոցիալ-տնտեսական կուրսի անշրջելիությամբ:

Ի տարբերություն 1994-97 թթ., երբ տեղի ունեցան քաղաքական վայրիվերումներ, վերջին 9-10 տարիներին քաղաքական մթնոլորտն ավելի հանգիստ էր: Սակայն կարևորը դա չէ, այլ այն, որ այդ տարիներին ձևավորվեց հասարակության այն շերտը, որն իր վրա վերցրեց և արժանապատվությամբ տանում է պետության կառուցման և ամրապնդման ճարտարապետությունը: Դա սեփականատերերի հարյուր հազարավոր ներկայացուցիչներն են, սեփականատերեր, որոնք քրտնաջան աշխատանքի շնորհիվ հաղթահարեցին այն թեզը, թե ՀՀ-ում հնարավոր չէ արժանավայել ապրել աշխատելով, և ապացուցեցին, որ աշխատող մարդու համար մեր հանրապետությունում վերջին տարիներին, հատկապես, բարենպաստ միջավայր է ձևավորված:

Սակայն, խնդիրը ոչ այնքան սեփականության, այն է՝ անշարժ գույք, հիմնական այլ միջոցներ՝ մեքենա-սարքավորումներ, տրանսպորտային միջոցներ և այլն ունենալու, որքան դրանց արդյունավետ գործարկման մեջ:

Մեր հանրապետությունում, հատկապես փոքր և միջին բիզնեսի կազմակերպման առումով, ստեղծված են ոչ կատարյալ, սակայն բավարար պայմաններ: Հարկային օրենսդրությունը և վարչարարությունը հիմնված են հիմնականում հաստատագրված վճարների և պարզեցված հարկերի կիրառման վրա, լիցենզավորման համակարգը, ըստ էության, դժվարություններ չի առաջացնում, արտահանումը ազատված է հարկերից ու մաքսատուրքերից և այլն: Այս ոլորտում հիմնական խնդիրը մնում է ազատ մրցակցային դաշտի ապահովումը:

Անցած տարիներին, հատկապես տնտեսագիտական առումով, կարևոր էր այն հանգամանքը, որ տեղի ունեցավ ՀՀ արդյունաբերաարտադրական կարողության վերակազմակերպում: Եվ դա տեղի ունեցավ ոչ վարչական-օրենսդրական պարտադրանքով: Ինչ է դա նշանակում և ինչու է խիստ կարևոր: Այսպես, հաճախ էինք բոլորս լսում կարծիքներ, որ ՀՀ-ն արդյունաբերական երկիր է, որը հիմնված է մի քանի տասնյակ խոշորագույն արդյունաբերական հսկաների գործունեության վրա, ինչպիսիք են «Նաիրիտը», «Հայէլեկտրամեքենան», «Լամպերի գործարանը», «Մարսը» և այլն:

ՀՀ անկախացումը և դրա հետևանքով նախկին խորհրդային պլանային տնտեսական կապերի խզումը ցույց տվեցին, որ ՀՀ-ն պետք է ունենա նոր իրավիճակին համարժեք արդյունաբերական և տնտեսական կառուցվածք:

Ակնհայտ է, որ մասնավոր սեփականությունն ամենաարդյունավետն է և ամենաներդրումնապաստը, սակայն, նույնիսկ այսօր, այսինքն՝ մասնավոր սեփականության ներքո, այդ գիգանտները չեն կարող արդյունավետ աշխատել, քանի որ դրա համար պետք է լինեն նպատակային շուկայական նախադրյալներ:

Եթե վերլուծենք պաշտոնական վիճակագրական ցուցանիշները, ապա վերջին 10 տարիների համար կստացվի հետեւյալ պատկերը.

Արդյունաբերության մասնաբաժինը ավելացված արժեքում եղել է՝ 1997թ.-24,4%, 1998թ.- 21,9%, 1999թ.-23,1%, 2000թ.-24,4%, 2001թ.-22,3%, 2002թ.-20,9%, 2003թ.-21,2%, 2004թ.-20,8%: 2007-ի հունվար-սեպտեմբերի տվյալներով նույնանման ցուցանիշը պահպանվում է 20%-ի սահմաններում: Սակայն, եթե 1997-ին ՀՀ արդյունաբերության ոլորտում աշխատում էին 173,3 հազ. մարդ, ապա 2000-ին՝ 124,1 հազ., 2004-ին՝ 75,9 հազ.: Նույնքան մարդ է զբաղված արդյունաբերության ոլորտում նաև ներկայումս: Միաժամանակ, 1997-ին այս ոլորտում միջին ամսական աշխատավարձը կազմել է 16,6 հազ. դրամ, ներկայումս՝ շուրջ 80 հազ. դրամ:

Ինչ վերաբերում է արդյունաբերական ձեռնարկությունների թվաքանակին, ապա 1997-ին կազմել է 786, 2000-ին՝ 1234, իսկ 2005-ին՝ 2025: Սա նշանակում է, որ այս ոլորտում ավելի արդյունավետ է փոքր և միջին ձեռնարկատիրության կազմակերպումը:

Իսկ եթե վերլուծենք, ասենք, շինարարության ոլորտը, ապա 1997-ին կատարվել է ընդամենը 15,6 մլրդ դրամի շինարարություն, 2000-ին՝ 37,5, 2004-ին՝ 557,4, իսկ 2007-ի միայն հունվար-սեպտեմբերին՝ 418,6 մլրդ դրամի:

Ինչպես տեսնում ենք, աճի տեմպերն այս ոլորտում ակնհայտ են: Միաժամանակ, համաձայն նույն վիճակագրական պաշտոնական տվյալների, այս ոլորտում զբաղված է ընդամենը 15 հազ. մարդ: Կարծում ենք՝ այս ցուցանիշը հեռու է իրականությունից: Խնդիրն այն է, որ շինարար-վարպետները և շինարար-բանվորները հիմնականում աշխատում են չձևակերպված դաշտում, քանի որ նրանց մեծ մասի աշխատանքը նույն շինարարական հարթակում տևում է օրեր, լավագույն դեպքում՝ ամիսներ: Այդ առումով, ինչպես շինարարությունում, այնպես էլ առևտրի, սպասարկման և ծառայությունների ոլորտում դեռևս առկա են թաքնված զբաղվածության մեծ ծավալներ: Սակայն մեզ, որպես քաղաքացու, հետաքրքրում է մեկ հարց. չէ՞ որ այդ մարդկանց ծնողները ստանում են կենսաթոշակ, և այդ կենսաթոշակի չափը ձևավորվում է սահմանված կարգով գանձված աշխատողների սոցիալական վճարներից: Այսինքն՝ այս դեպքում խախտվում է սոցիալական համերաշխության սկզբունքը, և հասարակության ոչ բոլոր անդամներն են կրում իրենց չափով ֆինանսական, նաև բարոյական պատասխանատվությունը 500 հազ. կենսաթոշակառուների նկատմամբ, այն դեպքում, երբ չվճարողների ծնողները մյուսների վճարումների հաշվին ստանում են կենսաթոշակ:

Նմանատիպ խնդիրներ են առաջանում նաև ֆիզիկական անձանց եկամուտներից եկամտահարկերի գանձման առումով:

Ինչ վերաբերում է նոր աշխատատեղերի ստեղծման գաղափարախոսությանը և գործերի իրական վիճակին, ապա մեր դիտարկումները ցույց են տալիս, որ ՀՀ տնտեսության տարբեր ոլորտներում մասնագետների մեծ պահանջարկ կա, և նրանց համար կան աշխատատեղեր, սակայն հաճախ չկան իրական և որակավորված աշխատողներ: Դա վերաբերում է շինարարությանը, արդյունաբերությանը, մենեջմենթին, մարկետինգին, կրթական համակարգին և այլ ոլորտների: Այս երևույթը հատկապես համատարած է արհեստագործական մասնագիտությունների համար, որի հիմնական պատճառն այն է, որ անցումային փուլում՝ 1990-2000-ին, ՀՀ-ում վերացան պրոֆեսիոնալ-տեխնիկական ուսումնարանները, իսկական վարպետների դպրոցները ինչպես օբյեկտիվ, այնպես էլ սուբյեկտիվ պատճառներով:

Նույնը կարելի է պնդել կրթական համակարգի, այդ թվում՝ բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների մասին: Այսպես, տվյալ ուսանողը հինգ տարի շարունակ գերազանցությամբ սովորում և ավարտում է բուհի «մարկետինգ» կամ «կառավարում» մասնագիտության բաժինը և ապա մեծ ջանքեր գործադրում որևէ տեղ աշխատանքի տեղավորվելու համար, հաճախ ապարդյուն: Եվ դա այն դեպքում, երբ մասնավոր հատվածում ձեռնարկությունների մեծ մասը կարիք ունի որակյալ կառավարիչների, հաշվապահների, մարկետոլոգների և այլն: Ինչ է դա նշանակում: Ձեռնարկատերերը չե՞ն վստահում պետական բուհերին, թե՞ ընդունում են շրջանավարտներին աշխատանքի և հիասթափվում: Եզրակացությունը մեկն է. Բուհն այսօր օտարված է իրական տնտեսական կյանքից, պրակտիկայից: Ուսումնական գործընթացի ամբողջ ցիկլի արդյունավետությունը բավականին ցածր է: Բուհ ավարտողների մի մասն ունի գրեթե զրոյական գիտելիքներ: Այստեղից էլ այն, որ կան սովորելու կամ ուսումնական տեղեր, չկան սովորողներ, վաղն էլ կան աշխատատեղեր, չկան աշխատողներ:

Այս առումով, կրթական բարեփոխումները, մեր կարծիքով, դեռևս տեղապտույտի մեջ են, և կրթական համակարգ-շուկայի կադրային հատված կապը բավականին թույլ է:

Անդրադառնալով սույն հոդվածում արտահայտած մեր այն հարցադրմանը, որ հանրապետության տնտեսության քաշող ուժը մեր համաքաղաքացի սեփականատերերն են: Ավելացնենք նաև, որ նրանք հասարակության բազմահազար անդամներ նաև մասնագետներ են, մտավորականներ, բանվորներ, գյուղատնտեսության աշխատողներ և այլք, որոնք իրենց ուսերին են կրում պետության կայացման և հետագա ամրապնդման բեռը:

Այս առումով, երբ հարց է առաջանում ՀՀ-ում առաջիկայում սպասվող նախագահական ընտրություններում այս կամ այն թեկնածուին նախապատվություն տալու խնդրի մասին, պատասխանը մեկն է. ՀՀ-ում պետք է շարունակել վերջին 10 տարիների ընթացքում իրականացվող տնտեսական, սոցիալական, արտաքին և ներքին քաղաքականության կուրսը՝ դրա հիմնական վեկտորի ուղղությամբ:

Ավելին, այդ կուրսը պետք է ավելի ակտիվ և լայնամասշտաբ ծավալներով իրականացնել: Ուստի մենք գտնում ենք, որ ինչպես անվտանգության, այնպես էլ քաղաքացիական հասարակության ամրապնդման, սոցիալ-տնտեսական հետագա զարգացման առումով ՀՀ ընդունելի նախագահը վարչապետ Սերժ Սարգսյանն է, որին էլ ուղղված են մեր հետևյալ հարցադրումները:

Հարգարժան պարոն վարչապետ.

Մենք գոհ ենք առաջին հերթին Ձեր կողմից իրականացվող ակտիվ տնտեսական քաղաքականությունից, որի հիմնական առանցքն այն է, որ օրենքը, այդ թվում և տնտեսական օրենքը, պարտադիր է բոլորի համար:

Ակնհայտ է նաև, որ Ձեր կողմից իրականացվում է հասցեագրված սոցիալական քաղաքականություն: Ճիշտ է, նախատեսվող կենսաթոշակների մակարդակը դեռևս հեռու է բավարար լինելուց, սակայն սպասվելիք կենսաթոշակային բարեփոխումները կտան ցանկալի արդյունքներ:

Հատկապես կարևոր է հանրապետության տնտեսության ներդրումային գրավչության բարելավմանն ուղղված միջոցառումների իրականացումը: Դրա հիմքում պետք է դրված լինի տնտեսական ազատությունների, այդ թվում՝ տնտեսվարողների իրավունքների լիակատար պաշտպանության հարցի լուծումը, որին էլ ուղղված են Ձեր ամենօրյա ջանքերը:

Ինչ վերաբերում է վերջին ամիսներին երկրում իրականացվող դրամավարկային քաղաքականությանը, ապա դրա արդյունավետությունը պետք է բավարարի ինչպես պետությանը, արտադրողներին, այդ թվում՝ արտահանողներին, այնպես էլ ընդհանուր առմամբ հասարակությանը: Որպես մասնագետ՝ չենք վիճարկում, որ դոլարի փոխարժեքի իջեցումը կամ դրամի արժևորումը ունեն բավականին հետաքրքրական արդյունքներ ինչպես պետական բյուջեի եկամուտների ապահովման, ներկրողների շահույթների ավելացման, այնպես էլ միջազգային մակարդակով միջին եկամուտներ ունեցող ՀՀ քաղաքացիների կենսամակարդակի բարձրացման առումով: Սակայն էապես տուժում է արտահանումը, արագ փոփոխվող փոխարժեքի պայմաններում հնարավոր չէ մշակել և իրականացնել վստահություն ներշնչող բիզնես-ծրագրեր:

Ի դեպ, արտահանման մասին: Անցած 10-15 տարիներին միշտ էլ ՀՀ արտահանումը 2-3 անգամ զիջել է ներկրմանը: Սակայն վերջին տարիներին ՀՀ արտահանման ծավալի (մոտ 1 մլրդ ԱՄՆ դոլար) 80%-ը կազմում են հինգ ապրանքատեսակներ: Հարց է առաջանում, որ միջազգային շուկայում հայկական ապրանքներն առավել մեծ դժվարություններ ունեն: Ուստի կարևորում ենք պետության կառուցողական գործունեությունը նոր շուկաների քաջալերման ուղղությամբ: Այս ուղղությամբ ՀՀ առևտրի և տնտեսական զարգացման նախարարությունը պետք է որդեգրի առավել ակտիվ և տնտեսագիտական նոր գործիքակազմով աշխատելու ոճ:

Ընթացիկ տարվա պաշտոնական վիճակագրական տվյալները ցույց են տալիս, որ ՀՀ-ում ներկրման ծավալներն առավել բարձր տեմպերով են աճում, քան արտահանման ծավալները: Սակայն կարևորն այն է, որ դրամի արժևորման պայմաններում չկա գնանկում, այլ նկատվում է գնաճ, թեև ոչ բոլոր ապրանքատեսակների համար: Այս պայմաններում հարցի լուծման միակ արդյունավետ ճանապարհը, ինչպես ընդհանրապես, այնպես էլ ներկրվող ապրանքների շուկաներում ազատ և արդար մրցակցության ապահովումն է: Ուստի տնտեսական մրցակցության պաշտպանության օրենսդրությունը կարիք ունի արդիականացման:

ՀՀ-ում տնտեսական զարգացման կարևոր խթան կարող է լինել իրական բաժնետիրական ընկերությունների ձևավորումը: Ակնհայտ է, որ ձեռնարկատիրությունը մեր հանրապետությունում կրում է առավելապես մենատիրական բնույթ, իսկ այն ընկերություններում, որտեղ կան փոքր բաժնետերեր, վերջիններիս իրավունքները և պարտականությունները, ըստ էության, խիստ սահմանափակ են: Դրա հետևանքով, ընկերությունների բաժնետոմսերի փոքր փաթեթներ ձեռք բերելը մեզանում դառնում է անհեռանկարային և խիստ ռիսկային: Ուստի կարծում ենք, որ «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» և «Արժեթղթերի շուկայի շրջանառության և կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքներում անհրաժեշտ է իրականացնել համապատասխան փոփոխություններ: Մինչ օրս խիստ ձևական են մնում նաև 100%-ով պետական փակ բաժնետիրական ընկերությունների (ՊՓԲԸ) բաժնետիրական լինելը: Պարզ չէ, թե որն է այս ընկերությունների բաժնետիրական լինելու բովանդակությունը:

Մյուս շատ կարևոր հիմնախնդիրը հանրապետության արտադրողական ուժերի տարածքային ռացիոնալ տեղաբաշխումը և մայրաքաղաք Երևանի խիստ ծանրաբեռնվածության թեթևացումն է: Այն հանգամանքը, որ այսօր հանրապետության բնակչության ավելի քան 34%-ը, արդյունաբերության պոտենցիալի, շինարարական աշխատանքների, առևտրատնտեսական գործառույթների բացարձակ գերակշռող մասը կենտրոնացված է Երևան քաղաքում, խիստ բացասական է անդրադառնում ՀՀ տնտեսության տարածքային համաչափ զարգացման, ժողովրդագրական հիմնախնդիրների լուծման ու առհասարակ մեր երկրի պաշտպանունակության ամրապնդման վրա: Այս առումով, հույժ կարևոր նշանակություն կունենա հանրապետության վարչատարածքային բաժանման 1995-ին հապճեպորեն շրջանառության մեջ դրված սխեմայի վերանայումը, որի վերաբերյալ մենք հիմնավորումներ և նոր սխեմա ենք մշակել ու ներկայացրել ՀՀ կառավարություն և Ազգային ժողով:

Պարոն վարչապետ, մեզ համար խիստ մտահոգության առարկա է դարձել ժողովրդագրական հիմնախնդիրը: Խոսքը մեր բնակչության վերարտադրության, ծնելիության խիստ ցածր գործակցի մասին է: Դեռ 1960-ական թվականներին մեր հանրապետության բնակչության բնական աճը 1000 մարդու հաշվով եղել է 33 մարդ, և այդ ցուցանիշով առաջին տեղում էինք ԽՍՀՄ-ում: 2005-ին այդ ցուցանիշն իջել և դարձել է ընդամենը 3,5 մարդ (Երևան քաղաքում՝ 2,9, Լոռու մարզում՝ 1,9, Տավուշի մարզում՝ 2,1 մարդ): Այս վիճակի շարունակումը մեզ համար կործանարար կարող է լինել: Գտնում ենք, որ Ձեր ղեկավարած կառավարությունը կմշակի, կընդունի ժողովրդագրական այնպիսի խրախուսիչ ծրագիր, որը վճռական դեր կխաղա այդ հիմնախնդրի լուծման համար:

Ինչ խոսք, հարցադրումները, խնդիրները շատ են, սակայն դրանց բոլորին անդրադառնալ այսօր հնարավոր չէ:

Սակայն կարևորն այն է, որ մենք, պարոն Սարգսյան, Ձեզ վստահում ենք և գտնում, որ Դուք պատրաստ եք առաջիկա տարիների ընթացքում վերցնել երկրի ղեկը և զարգացնել արդեն իսկ ստեղծվածը: Նոր «ավերածությունները» երկրի տնտեսական և սոցիալական կյանքում կլինեն երկրորդը անցած 15 տարիների ընթացքում: Այդպիսի «շռայլություն» հանուն անորոշ գաղափարների մենք իրավունք չունենք մեզ թույլ տալու:

Ձեզ և մեր ժողովրդին ուղղված սույն հոդվածի հեղինակներս ամեն օր լսարաններում շփվում ենք մի քանի հարյուր ապագա տնտեսագետ-ուսանողների հետ, և նրանցից շատերը, գիտակցելով երկրի ապագայի առջև ներկայումս ծառացած մարտահրավերները, հարցնում են՝ ո՞ւմ եք տեսնում երկրի հաջորդ ղեկավար:

Մենք համոզված տալիս ենք Ձեր անուն-ազգանունը, որովհետև վստահում ենք Ձեր անցած և ներկա ճանապարհին:

ՍԵՐԳԵՅ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ,
Աշխարհագրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր

ՄԻՔԱՅԵԼ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ,
Տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր

ԱՆԱՍՏԱՍ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ,
Տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր

Հետախուզական զեկուցագիրն ընդամենը բացահայտել է Բուշի վարչակարգի ձախողումը

Ձախողմանը նպաստել են Իրանի սառնասիրտ քաղաքականությունն ու դիվանագիտական ճշգրիտ հաշվարկները

Դեկտեմբերի 3-ին Վաշինգտոնում հրապարակվեց ամերիկյան հետախուզության գաղտնազերծված պաշտոնական զեկուցագիրը, որտեղ մասնավորապես նշվում է, որ Իրանի Իսլամական Հանրապետությունը միջազգային ճնշումների ազդեցության տակ դեռեւս 2003-ի աշնանը դադարեցրել էր միջուկային զենքի մշակման աշխատանքները:

Զեկուցագրի հրապարակումը պետք է ցնցեր Բուշի վարչակարգին, որովհետեւ մինչ այդ ԱՄՆ-ի նախագահն ի լուր աշխարհի հայտարարել էր, որ Իրանում միջուկային զենքի ստեղծումը երրորդ համաշխարհային պատերազմի պատճառ կդառնա, իսկ պաշտոնական Վաշինգտոնը միջուկային ծրագրերի դադարեցման պատրվակով իր ողջ կարողությունը կենտրոնացրել էր տարածաշրջանում Իրանին չեզոքացնելու վրա եւ Իսրայելի պահանջներին համապատասխան՝ այս երկիրը ենթարկել ռազմական ներխուժման մշտական սպառնալիքի:

Ինչ խոսք, գաղտնազերծված զեկուցագրի հրապարակումը զգալի կդժվարացնի Իրանը միջազգայնորեն մեկուսացնելու եւ տարածաշրջանի երկրների աջակցությունից զրկելու Վաշինգտոնի առաջադրանքը: Իրանի դեմ պատժամիջոցների կիրառման հարցում Եվրամիության առանցքային երկրները այսուհետեւ դժվարությամբ կաջակցեն ԱՄՆ-ին, իսկ Ռուսաստանին ու Չինաստանին համոզելը վերջինի համար կդառնա գրեթե անհնար:

Վերոհիշյալ զեկուցագիրը կասկածի տակ է դրել Իրանի նկատմամբ Բուշի վարչակարգի որդեգրած քաղաքականության նպատակահարմարությունը: Այս պայմաններում Դեմոկրատական կուսակցության ղեկավարությունը դա վերանայելու, ինչպես նաեւ Իրանի հետ շփումներ հաստատելու կոչ է արել Սպիտակ տանը: Այդ ընթացքում Իրանի Իսլամական Հանրապետության արտգործնախարար Մանուչեհր Մոթթաքին հայտարարել է. «Մ. Նահանգները տանուլ է տվել «միջուկային ծրագրի» պատերազմը»:

Զեկուցագրի հրապարակումով բավականին ծանր կացության մեջ է հայտնվել Ջորջ Բուշը, իսկ Իսրայելը դուրս է եկել հավասարակշռությունից: Թերեւս այդ առումով պատահական չէ, որ ԱՄՆ նախագահը, իսկույն արձագանքելով հրապարակմանը, Իրանի նկատմամբ որդեգրած քաղաքականությունն արդարացնելու համար հայտարարել է. «Եթե Իրանը տիրապետել է միջուկային ռումբ ստեղծելու տեխնոլոգիային, ուրեմն եղել է վտանգավոր եւ մնում է այդպիսին»: Նրան է լրացրել Իսրայելի վարչապետ Էհուդ Օլմերտը: Վերջինս, հաստատելով հանդերձ Իրանում միջուկային զենքի մշակման աշխատանքների դադարեցումը 2003-ին, հարկ է համարել նշել, որ դրանք հավանաբար վերսկսվել են, ուստի իրանական սպառնալիքը շարունակվում է:

Որքան էլ զեկուցագիրը բացահայտի Իրանի նկատմամբ Բուշի վարչակարգի քաղաքականության աննպատակահարմարությունը, այնուամենայնիվ ԱՄՆ նախագահի հայտարարությունը փաստորեն բացառում է դրա վերանայման հավանականությունը: Իսկ վարչապետ Օլմերտը զգուշացնում է Վաշինգտոնին, որ դա ենթակա չէ վերանայման: Այսինքն՝ ինչպես Բուշի վարչակարգի, այնպես էլ Օլմերտի կառավարության համար Իրանը, անկախ միջուկային ծրագրի բնույթից, շարունակում է լինել նշանառության թիրախ, ինչպիսին եղել էր Իրաքը:

Սակայն ակամա հարց է ծագում: Եթե Իրանը որպես թիրախ էր մնալու, ապա ինչ իմաստ ունի ամերիկյան հետախուզության պաշտոնական զեկուցագրի հրապարակումը այն առումով, որ դա կատարվում է հետախուզական ծառայությունների թողտվությամբ կամ թույլտվությամբ, իսկ այդ ծառայություններն անմիջականորեն ենթարկվում են Բուշի վարչակազմին:

Հարցի պատասխանը միանշանակ չէ: Պարզապես զեկուցագիրը, որին երեկվա համարում անդրադարձել էր **«Ազգը»**, լայն արձագանք է գտել աշխարհում: Օրինակ՝ անգլիական «Գարդիան» զեկուցագրի հրապարակումը պատճառաբանում է Իրաքի հարցում թույլ տված սխալը Իրանի պարագայում չկրկնելու ամերիկյան հետախուզական ծառայությունների վճռականությամբ եւ ավելացնում, թե վերջիններս չեն ցանկանում հետախուզական տվյալները բխեցնել որդեգրած քաղաքականության շահերից: Այսինքն, ըստ անգլիական թերթի, չեն ուզում շրջանառության մեջ դնել կեղծ տվյալներ:

«Ֆայնենշլ թայմսը» կարծիք է հայտնում, որ այդ զեկուցագրով ԱՄՆ-ը փորձում է անվտանգության երաշխիքներ տալու միջոցով Իրանին զերծ պահել միջուկային զենք ստեղծելու հետագա աշխատանքներից: Սակայն ինչ նպատակ էլ հետապնդի զեկուցագրի հրապարակումը, դրանով ընդամենը բացահայտվել է Իրանի հարցում ԱՄՆ-ի ձախողումը: Իսկ ձախողմանը նպաստել են Իրանի Իսլամական Հանրապետության սառնասիրտ քաղաքականությունը, դիվանագիտական ճշգրիտ հաշվարկները, միջազգային ճնշումներին ինքնուրույն դիմակայելու կարողություններն ու տարածաշրջանում Իսրայելի շահերով առաջնորդվող ԱՄՆ-ի կատարյալ հեղինակազրկումը:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Օմահայի մարդասպանը ուզում էր «տպավորիչ մեռնել»

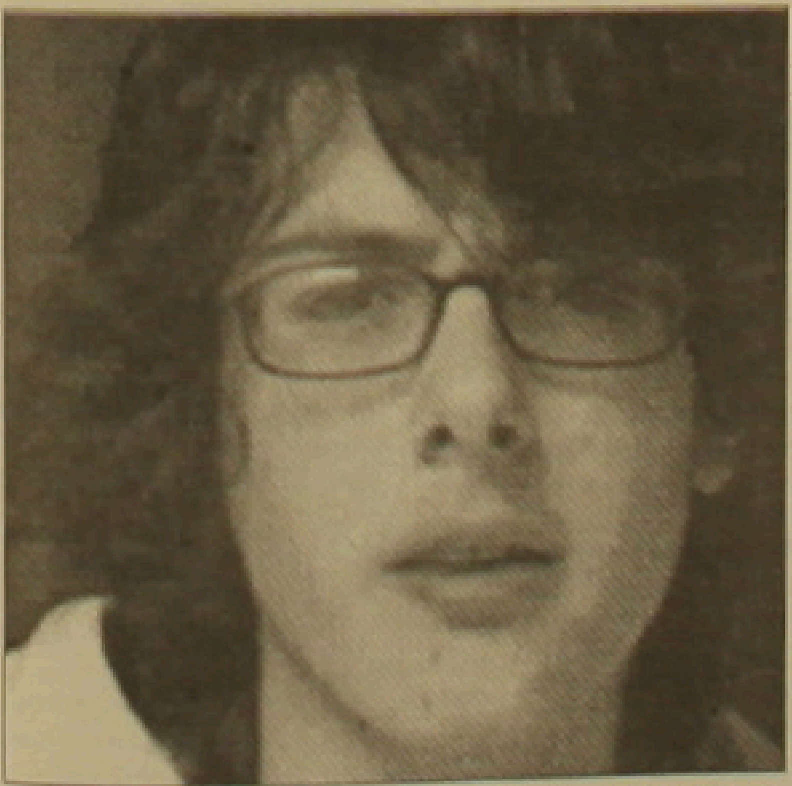

Ամերիկյան Օմահա քաղաքի (Նեբրասկայի նահանգ) խոշորագույն առեւտրային կենտրոնում երեկ տեղի ունեցած հրաձգության ժամանակ մարդասպանը հրացանից անկանոն կրակ բացելով սպանել է 8 մարդու, մի քանիսին վիրավորել է եւ ապա անձնասպան եղել: Ասոշիեյթեդ պրես գործակալության տվյալներով, վիրավորներից երկուսի վիճակը շատ ծանր է:

Ոստիկանությունը պարզել է, որ մարդասպանի անունը Ռոբերտ Հոուկինս է: Ականատեսների վկայությամբ, նա առեւտրի կենտրոնի հաճախորդների վրա կրակ է բացել 3-րդ հարկի պատշգամբից: Գնդակոծությունից փախչելով՝ մարդիկ խուճապահար փորձել են թաքնվել խանութների զանազան հարկաբաժիններում:

Մարդասպանը եղել է զինվորականի պես մազերը կարճ կտրած, հագել էր քողարկիչ համազգեստ, ուսին՝ սեւ ուսապարկ:

Ոստիկանությունն արդեն հայտնաբերել է մարդասպանի թողած գրությունը, որտեղ նա ցանկություն է հայտնում «տպավորիչ մեռնելու»:

20-ամյա հանցագործի ընկերները ոստիկանությանը պատմել են, որ նա հաճախ եղել է ընկճված, իսկ ոճրագործության նախօրեին «Մակդոնալդս» ռեստորաններից մեկի տնօրենությունը նրան ազատել էր աշխատանքից:

Անցկացված զննությունից պարզվել է, որ մարդասպանը ընդհանուր առմամբ մոտ 60 գնդակ է արձակել: Տվյալ առեւտրի կենտրոնում կան 135 խանութ ու ռեստորան: Ամեն տարի այնտեղ գնումներ են կատարում մոտ 14,5 մլն անձինք:

Միջադեպի օրն Օմահայում էր ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը, որը քաղաք էր եկել Հանրապետական կուսակցության ընտրարշավի համար միջոցներ հանգանակելու: Բայց հրաձգությունից մոտ մեկ ժամ առաջ նախագահն իր շքախմբով արդեն հեռացել էր Օմահայից:

Սա ընթացիկ տարում ԱՄՆ առեւտրի կենտրոններում հաճախորդների սպանության երկրորդ դեպքն է: Փետրվարին Յուտայի նահանգի Սոլթ-Լեյք-Սիթի քաղաքի խոշոր հանրախանութներից մեկում 18-ամյա մի բոսնիացի հրազենից անկանոն կրակ բացելով սպանել էր 5 հաճախորդների եւ ի վերջո սպանվել էր վրա հասած ոստիկանների կրակոցներից:

«Եռյակը» Կոսովոյին առնչվող զեկույցը կներկայացնի այսօր

Սերբիա-Կոսովո բանակցություններում որպես միջնորդ հանդես եկող «եռյակը» դրանց արդյունքների վերաբերյալ զեկույց կներկայացնի նախատեսված ժամկետից շուտ՝ դեկտեմբերի 7-ին: Այդ մասին երեկ ԶԼՄ-ներին հայտարարեց ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Պան Գի Մունը: «Դրանում որեւէ քաղաքական աստառ կամ աճապարանք չկա: Պարզապես ես Բալի եմ թռչում կլիմայական փոփոխություններին նվիրված կոնֆերանսին մասնակցելու», ասել է ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարը:

Նախապես որոշված էր «եռյակի» զեկույցը հրապարակել դեկտեմբերի 10-ին:

Ավելի վաղ Բելգրադում ԵՄ ներկայացուցիչ Վոլֆգանգ Իշինգերի արած հայտարարության համաձայն, զեկույցում Բելգրադին եւ Պրիշտինային կոչ կարվի Կոսովոյի կարգավիճակի հարցում չդիմել միակողմանի քայլերի: Փաստաթղթում նաեւ հանգամանորեն կթվարկվեն բոլոր այն առաջարկությունները, որոնցով բանակցություններում հանդես են եկել Սերբիայի եւ կոսովցիների պատվիրակությունները:

2006-ին Վիեննայում ՄԱԿ-ի հատուկ ներկայացուցիչ Մարտի Ահտիսաարիի հովանավորությամբ անցկացված Բելգրադ-Պրիշտինա բանակցությունների ձախողումից հետո նոր բանակցություններ էին սկսվել միջազգային միջնորդների «եռյակի» մասնակցությամբ:

ՌԻԱ գործակալության տվյալներով, ՄԱԿ-ում «եռյակի» նոր զեկույցի առթիվ խորհրդակցություններ պետք է սկսվեն դեկտեմբերի 19-ին: Ներկայումս արդեն 90 տոկոս ալբանացի բնակչություն ունեցող Կոսովոն ձգտում է անկախանալ Սերբիայից: Բելգրադը դեմ է դրան:

ՄԱԿ-ի ԱԽ-ում ներկայումս նախագահող Իտալիան հայտարարել է, որ կանոնակարգը թույլ չի տալիս Պրիշտինայի ներկայացուցչի ելույթ ՄԱԿ-ի ԱԽ-ում: Այնտեղ Սերբիան կներկայացնի վարչապետ Վոյիսլավ Կոշտունիցան:

Օլմերտը խորհրդային հրեաներին շնորհակալություն հայտնեց ԽՍՀՄ-ի փլուզման համար

Դեկտեմբերի 5-ի երեկոյան Երուսաղեմում տեղի է ունեցել տոնական արարողություն, որը նվիրված էր ԽՍՀՄ-ից Իսրայել հրեաների հայրենադարձման պայքարի ծավալման 40-ամյակին: «Ջերուզալեմ փոստ» թերթը հաղորդում է, որ միջոցառմանը մասնակցել է Իսրայելի վարչապետ Էհուդ Օլմերտը, որի ծնողները ժամանակին նույնպես ներգաղթել էին խորհրդային պետությունից:

Շարժման վետերանների առջեւ ելույթ ունենալով, Օլմերտը հայտարարել է, որ ԽՍՀՄ-ից մեկնելու իրավունք ստացած հայրենադարձները նշանակալի ավանդ ներդրեցին ԽՍՀՄ-ի փլուզման գործում: Բացի դրանից, խորհրդային հրեաները զգալի չափով փոխեցին Իսրայելի դիմագիծը, երկիրը դարձնելով ավելի հարուստ, բազմաբնույթ եւ բարգավաճ, ավելացրել է վարչապետը:

«Ոչինչ չի կարող այնքան մեծ չափով երաշխավորել Իսրայելի գոյությունն ու ուժը, որքան ներգաղթը», եզրակացրել է վարչապետը եւ ներկաներին կոչ է արել շարունակել ռուսալեզու հրեաներին պատմական հայրենիք վերադարձնելու աշխատանքը:

Հրեական «Սոխնուտ» գործակալության տվյալներով, ներկայումս Իսրայելից դուրս ապրում են հայրենադարձության իրավունք ունեցող մոտ 2 մլն ռուսալեզու հրեաներ եւ նրանց ընտանիքների անդամներ: Նրանցից 800 հազարը բնակվում է ԱՊՀ երկրներում, 700 հազարը՝ ԱՄՆ-ում, 200 հազարը՝ Գերմանիայում, 50 հազարը՝ Կանադայում, 50 հազարը՝ Ավստրալիայում:

BBC-ն պահանջում է քննել իր թղթակիցների վրա կատարված հարձակումները

Բրիտանական BBC լրատվական կորպորացիան Ռուսաստանի ԱԳՆ-ին է դիմել, պահանջելով քննել Մոսկվայում BBC-ի թղթակիցների վրա կատարված հարձակումների դեպքերը: Ռոյթեր գործակալության տվյալներով, BBC-ի ղեկավարությունը մտահոգ է, որ վերջին երկու շաբաթներին Մոսկվայում ծեծի են ենթարկվել իր երեք աշխատակիցները:

Առաջին միջադեպը տեղի էր ունեցել նոյեմբերի 24-ի երեկոյան ժամը 8-ին, մոսկովյան մետրոյում, որտեղ BBC-ի ասիական ծառայության աշխատակից, ՌԴ քաղաքացի Դավլաթ Կուդրաթի վրա հարձակվել էին մի խումբ երիտասարդներ, բղավելով ռասիստական կարգախոսներ: Ոստիկանությունը ձերբակալել էր ռասիստներին:

Նոյեմբերի 25-ին ծեծել եւ կողոպտել էին BBC-ի ռուսական ծառայության թղթակից Միխայիլ Դենիսովին: Հանցագործները ջարդել էին Դենիսովի կողերից մի քանիսը, քիթը, խլել էին կանխիկ դրամը, բանկային քարտը, բջջային հեռախոսը: Միջադեպը տեղի էր ունեցել հենց նրա տան մոտ:

Նոյեմբերի 30-ին, դարձյալ իր տան մոտ, ծեծի էր ենթարկվել BBC-ի թղթակից Եվգենի Դեմչենկոն:

BBC-ի ներկայացուցիչները ՌԴ ԱԳՆ-ին ծանուցել են, որ Ռուսաստանում բրիտանական ընկերության թղթակիցների անվտանգության ապահովման միջոցները վերանայվելու են:

ՀՀ կենտրոնական բանկը տեղեկացնում է, որ արժութային շուկայում ձեւավորվել են հետեւյալ արտարժույթների միջին փոխարժեքները. 06.12.2007 թ.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Միջին փոխարժեք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	305.67
EUR	1	ԵՎՐՈ	449.95
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	12.52
GEL	1	Վրաց. լարի	189.50

Հրեշտակը թռավ

Օպերային մեծ երգչուհի Զարուհի Դոլուխանյանի հիշատակին

Զարուհի Դոլուխանյանը (Զառա Դոլուխանովա) ծնվել է հետպատերազմյան (1-ին աշխարհամարտ-ծ.խ.) առաջին գարնանը: Երկար ժամանակ օպերային կատարողների մեջ Լենինյան մրցանակի առաջին եւ միակ դափնեկիրն էր: Իր երկրպագուներին հիացնում էր ոչ միայն եզակի ձայնով (կոլորատուրային մեցցո-սոպրանո), այլեւ կերպարանքի արիստոկրատական նրբագեղությամբ:

Զարուհի Դոլուխանյանը 20-րդ դարի օպերային արվեստի ամենավառ երեւույթներից մեկն է: Նա ԽՍՀՄ-ում դարձավ Ռոսինիի «Մոխրոտիկ» օպերայում համանուն դերերգի եւ նույն կոմպոզիտորի «Սեւիլյացի սափրիչում» Ռոզինայի դերերգի յուրօրինակ տարբերակի առաջին կատարողը: Հենց նա հայրենական հանրությանը ծանոթացրեց Ստրադելլայի, Սկառլատիի, Պերգոլեզիի երաժշտությանը, ինչպես նաեւ կատարեց ժամանակակից կոմպոզիտորներ Շոստակովիչի, Պրոկոֆեւի, Գավրիլինի, Շչեդրինի եւ Թարիվերդիեւի զգալի թվով ստեղծագործություններ, որոնք, որպես կանոն, նվիրված էին հենց իրեն եւ նախատեսված էին իր վիրտուոզության համար:

Բեմը թողնելով, Զարուհի Դոլուխանյանը, որը, ի դեպ, Լիսիցյանների նշանավոր օպերային տոհմի ներկայացուցիչ էր (նրա քույրն ամուսնացած էր Պավել Լիսիցյանի հետ, իսկ Կարինեն եւ Ռուզաննան Զարուհու զարմուհիներն են), նա իրեն նվիրեց մանկավարժությանը: Կես դարից ավելի Ռուսաստանի Գնեսինների անվան երաժշտական ակադեմիայում պրոֆեսոր էր: Մեր երաժշտական դպրոցը այդքան որդեսեր եւ ներողամիտ դասախոսի չէր տեսել: Թվում էր, նա իր անհուն բարությամբ ու համբերատարությամբ կարող է տաղանդավոր դարձնել իր դասարանում հայտնված ամեն մեկին: Վոկալ ֆակուլտետի յուրաքանչյուր ուսանող երազում էր լինել նրա սանը: Այս տարվա գարնանից Դոլուխանյանին հյուծում էր ծանր հիվանդությունը, բայց նա վերջին ուժերով շարունակում էր կրթել իր աշակերտներին: Փոքր-ինչ նախանձոտ գործընկերները Զարուհի Դոլուխանյանին «հրեշտակ» էին անվանում իր աչքերի համար:

Նա իրոք անթերի էր բեմի վրա եւ կյանքում: Նրա հետ կապված բամբասանքներ կամ խարդավանքներ երբեւէ չեն եղել: Եզակի համեստության տեր լինելով՝ նա անկեղծորեն չէր սիրում հարցազրույցներ տալ: «Վախենում եմ ինչ-որ բան ասել, ինչ-որ մեկին վիրավորել, եւ հետո ինձ չեմ ների», ասում էր նա, չուզենալով կամակոր երեւալ: 2003-ի գարնանը ինչ-որ հրաշքով ինձ հաջողվեց նրան դրդել զրույցի: Այդ հարցազրույցը վերջինը եղավ ականավոր երգչուհու կյանքում: Ահա հատվածներ այդ հարցազրույցից:

- Դուք բեմը թողեցիք 1983-ի գարնանը: Ձեզ չի՞ թվում, թե շտապել եք:

- Բնավ: Ես ինձ երբեք ոչինչ չեմ ներել: Եթե բեմի վրա ինչ-որ բան իմ ուզածի պես չեմ արել, ինձ համար դա ահավոր վիշտ է եղել: Ես երգեցողության մեջ մարմնավորել եմ այն ամենը, ինչ խորհել եմ եւ կարողացել եմ անել: Եվ ավելի լավ է հեռանամ փոքր-ինչ շուտ, բայց փոխարենը պայծառ տպավորություն թողնեմ իմ մասին: Շատ երգիչներ այսօր սխալ քայլը կարող էին ընկալել որպես իմ բարի խորհուրդը:

- Չինովնիկները հաճա՞խ են ոտնձգություն կատարել Ձեր ստեղծագործական ազատության դեմ:

- Չինովնիկները միշտ կուզենային, որ բոլոր համերգներում հնչեին խորհրդային կոմպոզիտորների ստեղծագործություններ: Բայց դրանք բնավ ոչ միշտ էին համընկնում հիմնական ծրագրին, օրինակ՝ Ռոսինիին կամ Բախին: Եվ ես դիմում էի ահավոր խորամանկության. չինովնիկների հավանությունն ստանալու էի ուղարկում մի ծրագիր, որտեղ խորհրդային կոմպոզիտորներ էին, իսկ հյուրախաղերի գալով՝ կազմակերպիչներին անմիջապես հայտնում էի ծրագրի փոքր փոփոխությունների մասին: Ահա այդպիսի խուլիգանություն: Երիտասարդ էի, չէի հասկանում, որ ինչ-որ մեկը կարող է ինձ մատնել:

- Դուք մեկն եք «Երկաթյա վարագույրը» ճեղքած առաջին երգչուհիներից: Արտասահմանն ի՞նչ տպավորություն թողեց Ձեր վրա:

- Ես հիացած էի: Խանութներում ամեն ինչ կար, իսկ մարդիկ պարզ էին, սիրալիր եւ բարեհաճ: Ամենուրեք ինձ դիմավորում էին տեղաբնակ հայերը, մեծապես ինչ-որ տեղ էին հրավիրում եւ հյուրասիրում:

- Դուք միշտ ունեցել եք համերգային շքեղ հանդերձանք:

- Ես ունեի հարյուրից ավելի համերգային հագուստներ: Չէ՞ որ մի հանդերձանքը հարմար է Ռոսինիի, մեկ ուրիշը՝ Ռախմանինովի կամ Վագների համար: Եվ հետո ես երբեք չէի կարող ինձ թույլ տալ նույն հագուստով հանդես գալ այն քաղաքում, որտեղ արդեն հյուրախաղեր էի ունեցել: Դա ես համարում եմ հանրության հանդեպ հարգանքի բացակայություն:

«Իզվեստիա»
5 դեկտեմբերի 2007

Սպանություն... բայց ինչո՞ւ միայն սովետական

Երամից քշվածները

Ընդունված է մեծերի համար ամենից բնորոշը համարել սահմաններն ու ընդունված չափանիշները խախտելու տաղանդը: Մտածողության սահմանախախտն է հենց, որ դառնում է իր ժամանակի մեծ օրենսդիրը եւ իրենով բացում եկող սերունդների համար ճանապարհ: Ու այդ սահմանախախտը ներքին կեցվածքով մեծապես ըմբոստ հոգին է, առանց որի որեւէ շարժում, զարգացում ապահովել հնարավոր չէ, ինչպես գրականության ու արվեստի մեջ, այնպես էլ հասարակարգային ընթացքներում: Որ այդպիսիք առհասարակ գորշ զանգվածից մերժվում ու հալածվում են, այնքան է ճշմարիտ, որ կույրին անգամ տեսանելի է: Այդպիսին է մեծերին բաժին հասած ճակատագիրը, նրանց է վիճակված առաջ տանելու մտքի, մտածողության անիվը, նրանց է վիճակված ապրել իրենց ժամանակի ողջ դրաման, տանել մարդկային հոգու տիղմն ու ժահրը, կրել բոլոր հարվածները հենց նրանցից, որոնց խոնարհաբար ծառայելու են գալիս իրենք:

Մեծերի հանդեպ այս անհասկանալի մշտական վերաբերմունքն է եղել Սերգեյ Գալոյանի վերջին տարիների գրած գրքերի շարժառիթներից մեկը: Հատկապես 2007-ը իր համար բարեբեր էր հրատարակությունների տեսակետից: 2007-ի հունվարին, ապա՝ օգոստոսին լույս տեսան նրա «Պարույր Սեւակ. Զուտ սովետական սպանություն» գրքի երկու հատորները՝ արխիվային փաստաթղթերի, բանաստեղծի կենսագիրների, ժամանակակիցների վկայությունների, նամակների եւ այլ ուսումնասիրությունների հիման վրա:

Երեւ մշակույթի ֆոնդի նախաձեռնությամբ կազմակերպված Ս. Գալոյանի վերոնշյալ գրքի քննարկմանը ներկա չեմ գտնվել: Եղել են որոշ տարաձայնություններ, բայց ներկա մտավորականության գերակշիռ մասը համակարծիք է եղել, որ մեծերի կենսագիրները հատկապես պետք է ավելի քան ուշադիր լինեն՝ չզրկելու կարեւոր արժեքներ սեփական ամբիցիաներին: Որովհետեւ կան բաներ, որ առհասարակ հրապարակելի չեն, եթե անգամ ճշմարիտ են, իսկ առավել եւս, երբ դրանց ստուգությունը ապացուցելի չէ կամ վիճելի է, որովհետեւ այդ միջոցով մարդուն կարելի է անգամ սպանել եւ՝ ֆիզիկապես: Այսպես է մտածում նաեւ հեղինակը՝ Սերգեյ Գալոյանը: Երեկոյան խմբագրությունում իր հետ ունեցած զրույցն այս մասին է վկայում:

- Ցավալի է, երբ ճշմարտությունը խեղաթյուրվում է, այսօր ներկայացվում է կեղծիք, հերյուրանք: Երբ իսկությունը բացահայտվի, ցավոք ուշ կլինի ոչ միայն հեղինակի, այլեւ հենց մեզ համար:

- Ինչպե՞ս եք մեկնաբանում գրքի խորագիրը, ինչո՞ւ զուտ սովետական սպանություն, կարծես ժամանակները շատ էլ չեն փոխվում:

- Պարույր Սեւակի սպանության մանրամասները ուսումնասիրելիս, վարկածները համեմատելիս այն եզրակացության եկա, որ այդպիսի սպանությունները բնորոշ են միայն սովետական հասարակարգին: Գրքում ներկայացված են հիմնականում փաստեր եւ փաստաթղթեր, որոնք խոսում են այն մասին, որ Պարույր Սեւակին կարող էին սպանած լինել ինչպես ուժային կառույցները, այնպես էլ պատահական անձինք:

- Այսինքն:

- Դա կարող էր լինել պատահար, սովորական ավտովթար, ինչպես սովորաբար լինում է:

- Այս պարագայում ո՞րն է սպանության՝ այդ զուտ սովետական մեթոդը:

- Երբ ուսումնասիրում ես Սեւակի ստեղծագործությունները եւ կյանքը, տեսնում ես, որ նրան հոգեբանորեն կարող էին սպանել իր կողքի մարդիկ:

- Գրական աշխա՞րհը նկատի ունեք:

- Հատկապես նրանց, ում խանգարում էր Պարույր Սեւակ-գրական մեծությունը: Մեկ-երկու փաստ՝ 1971-ի հունիսին ՀԳ միության հերթական՝ VI համագումարում ոչ մի խոսք չասվեց կալանքի տակ գտնվող «Եղիցի լույս» ժողովածուի մասին: Մահվանից հետո, օգոստոսի 28-ին վաճառքի հանվեց գրքի 25.000 տպաքանակը, որն իրացվեց ընդամենը 10 օրում: 1972-ի փետրվարին ՀԳՄ առաջին քարտուղարը «Սովետական Հայաստան» թերթին տված հարցազրույցում վերջին հինգ տարվա գրական հունձքի մասին խոսելիս որեւէ ակնարկ Պ. Սեւակի գրքի մասին՝ անգամ բացասական, չարեց, որին շատ լավ ծանոթ էին ինչպես Հայաստանում, այնպես էլ սփյուռքում:

Մինչեւ երեւանյան տպագրությունը «Եղիցի լույսը» հրատարակվել էր Բեյրութում, եւ այն էլ ամբողջական տեսքով՝ ներառյալ այն վեց բանաստեղծությունները, որ այստեղ հանվեցին: Սա մի՞թե սպանություն չէ: Եվս մեկ փաստ՝ իր գործընկերներից մեկը կատարել էր «Եղիցի լույսի» ռուսերեն տողացի թարգմանությունները եւ ուղարկել Մոսկվա՝ ՊԱԿ: Սա սպանություն չէ՞: Պ. Սեւակին ճանաչած մարդիկ շատ լավ գիտեն եւ հիշում են, որ նա սիրառատ տղամարդ լինելով հանդերձ, ասպետ էր սիրո ոլորտում՝ իրենից հեռացած եւ ոչ մի կնոջ մասին անգամ որեւէ վատ խոսք չի ասել, որեւէ նամակ կամ գրություն չի հիշատակել: Սեւակի հաջորդ սպանությունը կարելի է համարել Շուլամիթ Շալիքի ջանքերով եւ «ողորմածությամբ» տպագրված երկհատոր գիրքը, որտեղ Պ. Սեւակ բանաստեղծը ներկայացված է շատ միջակ, շարքային, անգամ թույլ կամ մի տղամարդ, որի մոսկովյան, այնուհետեւ կյանքի ողջ կիզակետը չգիտես ինչու դառնում է այդ կինը: Միայն ու միայն կարելի է զարմանալ՝ հարաբերությունների ամենաբաց վիճակներ նկարագրող Շուլամիթ Շալիքի հրապարակած նամակները կարդալով:

- Եվ ի՞նչ եք տեսնում այս ամենի հետնախորքում:

- Եթե որոշ մարդիկ չեն կարող տեսնել, որ «Սուլամիթա՝ Սեւակի մեծ սերը» գիրքը ինստրուկցիա է հայ ոգու, հայեցի մտածողության, այլ ոչ թե սոսկ բանաստեղծի, անգամ մեծ բանաստեղծ Պ. Սեւակի դեմ, ապա ես ոչինչ անել չեմ կարող:

Ես մեկ անգամ արդեն հայտարարել եմ, հիմա նորից եմ կրկնում, որ սպանություն է նաեւ Պ. Սեւակին ՊԱԿ-ի գործակալ ներկայացնելը: Ու զարմանալին այն է, որ ոմն հեռուստաեսային էկրանից հայտարարել է, որ գիրք է տպագրում՝ իբրեւ փաստ ներկայացնելով ոչ միայն Պ. Սեւակի, այլ նաեւ Հրաչյա Հովհաննիսյանի, Սողոմոն Տարոնցու եւ էլի ուրիշների՝ ՊԱԿ-ի գործակալ լինելու մասին: Սա ի՞նչ համարենք՝ հերթական սպանությունը չէ՞: Բնավ հակված չենք սրբի լուսապսակով ներկայացնել Պ. Սեւակ բանաստեղծին, առավել եւս Սեւակ-մարդուն, սակայն այսպիսի այլանդակ մտածողություն տարածելը հասկանալի է, որ արվում է որոշակի թելադրանքով եւ մեկ նպատակով՝ ջարդելու հայի ոգին:

- Այո՛, արթուն ոգին միշտ, բոլոր ժամանակներում էլ խանգարում է խավարի ուժերին:

- Ես, ինչպես 30 տարի առաջ, հիմա էլ տեսնում եմ, թե ինչպես կարելի է սպանել մարդուն՝ լինի մեծ բանաստեղծ, մտածող-առաջնորդ, թե սովորական քաղաքացի, հատկապես երբ նա երամից կտրվել է...

Զրուցեց
ՄԵԼԻՆՅԱ ԲԱՂԱԼՅԱՆԸ

Հ.Գ.-տպագրության է պատրաստ Ս. Գալոյանի 3-րդ գիրքը Պ. Սեւակի մասին, որտեղ «բանաստեղծի՝ զուտ սովետական սպանությունը հաստատող» նոր փաստեր են ներկայացված: Տպագրության համար գիրքը հովանավորության կարիք ունի:

ԱՍՄՈՒՆՔԻ ՎԱՐՊԵՏԸ

Հոգու մենախոսություն

Վլադիմիր Աբաջյանը 80 տարեկան է

«Իմ անցած կյանքի ճանապարհը եղել է դժվարին, փուշ, դառը: Բայց ես գոհ եմ: Երջանիկ եմ, որ շփվել եմ հայ մեծագույն հանճարների հետ: Պ. Սեւակի հետ ընկերություն էի անում, բանաստեղծություններ էինք կարդում, զուգում: Զբաղվել եմ իմ սիրած աշխատանքով, երգել ավելի քան 30 երկրում, հայկական պոեզիայի մեծությունը հանձնել օտարերկրյա հանդիսատեսի դատին»:

ՀՀ ժողովրդական արտիստ, բեմի եւ ասմունքի վարպետ Վլադիմիր Աբաջյանը տոնում է ծննդյան 80-ամյակը: Կյանքի քառուղիներ, որոնց ընթացքում խաղացել է ավելի քան 30 դեր, հոգու ձայնի հզորությամբ գերել հանդիսատեսին: Մի քանի տասնամյակ Աբաջյանին է պատկանում հայ ասմունքի դափնին, այսօր էլ ունի համակիրների հսկայական բանակ:

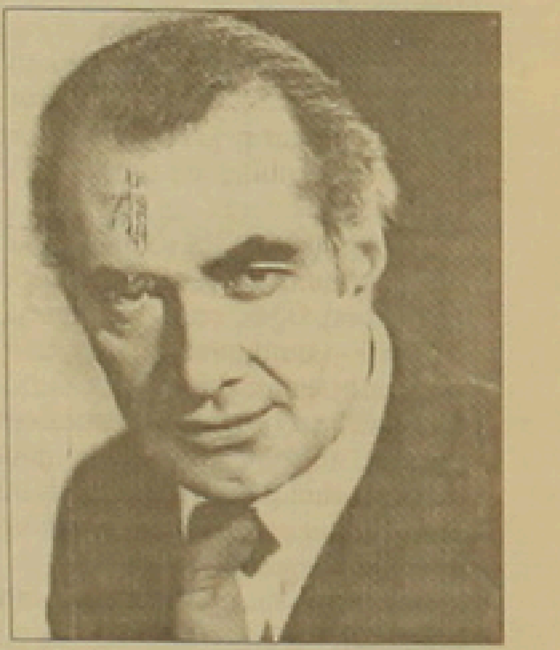

Վ. Աբաջյանը թատրոնի սիրահար է: Թատերական ներկայացումները միշտ գերել են նրան, հմայել բեմի խորհրդավորությունն ու լույսերը: Ծնողներից թաքուն գնում էր թատրոն, դերասաններին ճանաչում էր, արտասանում հատվածներ ներկայացումներից: «Խորհրդավոր ուժ կա թատրոնի մեջ, որ ինձ ձգում, գայթակղում է: Բայց թատրոնում ես ազատ չէի, կախված էի ռեժիսորներից: Ասմունքն այլ է, ազատ եմ, բեմում միայնակ: Խոսում եմ հոգուս հետ, արտահայտում ներաշխարհս»:

Վ. Աբաջյանը գրքի, պոեզիայի սիրահար է: Հանուն գրքի անգամ գողություն է արել: «Հարեւանի տղան գրքեր էր վաճառում: Ձեռնածություն արեցի, 13 ռուբլի սկեցի ու ստացա Իսահակյանի, Դեմիրճյանի ու Թումանյանի գրքերը»: Հետագայում Թումանյանը նրա համար դարձավ սրբություն, ամենամեծը մեծերից, իսկ «Մարոն»՝ ստեղծագործական գործունեության սկիզբը: «Գյումրիում ասմունքի օլիմպիադա էին կազմակերպել: Կարդում էի «Մարո»-ն՝ մանկական անմեղությամբ ու մեղմությամբ»: 9-ամյա Աբաջյանը հաղթեց, մրցանակն էր՝ թանաքագույն վերարկու՝ հրաշալի ու արտառոց ձայնի առաջին փոքրիկ գնահատականը:

Երեկ Ազգային գրադարանում տեղի ունեցավ Վլադիմիր Աբաջյանի 80-ամյա հոբելյանին նվիրված մեծարման ցերեկույթ:

Հոբելյարը պնդում է, թե դերասանը մինչեւ խոր ծերություն պետք է մանուկ մնա, մանկան աչքերով նայի մարդկանց: Աբաջյանը երազում է, տարիքը կապ չունի, ապրում է երազանքներով: Կարեւորը, որ երազանքներն ասելիք ունենան:

Ասմունքի ու ներկայացումների մեջ էլ սկզբունքորեն ընտրում է գործեր, որոնք ասելիք են պարունակում:

«Աբաջյանը ժողովրդի երախտավոր զավակ է: Ժողովրդական՝ ոչ թե կոչումով, այլ էությամբ: Մինչեւ վերջ մնաց նվիրյալ մտավորականությանը, պոեզիային ու մարդկային ջերմ հարաբերություններին: Իր ասմունքով տանում է եթերային բարձունքներ», ասում է Ազգային գրադարանի տնօրեն Դավիթ Սարգսյանը:

Հոբելյանական միջոցառման ժամանակ հայ գրականության քարոզչության, թատերարվեստին մատուցած ծառայությունների համար ԱԳ-ի տնօրինությունը Վ. Աբաջյանին պարգեւատրեց «Հակոբ Մեղապարտի» անվան մեդալով:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Արթուր Աբրահամի հերթական մրցակիցն Ուեյն Էլկոկն է

Դարչինյան-Գորես մենամարտը կանցկացվի Ֆիլիպիններում

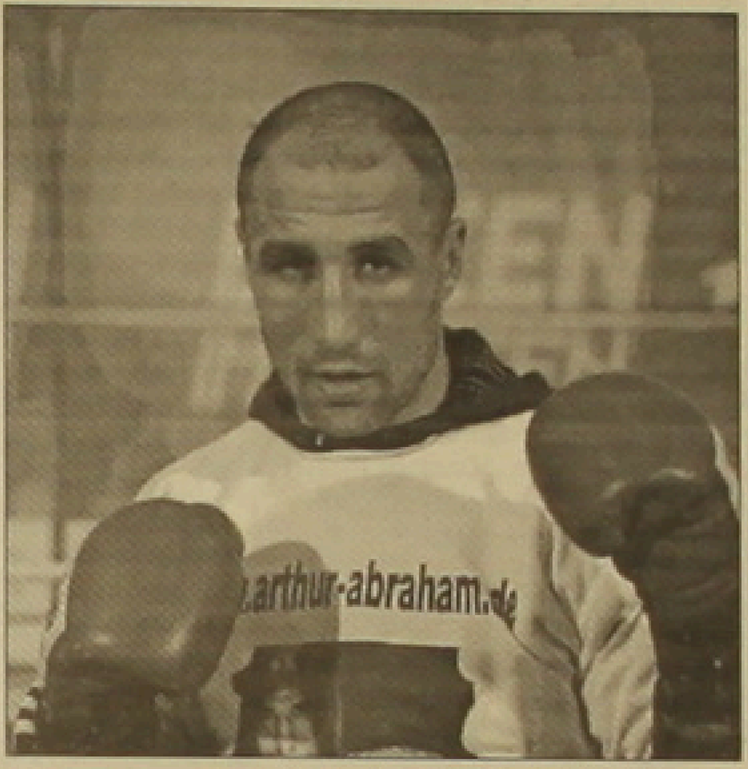

Միջին քաշում IBF-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոն Արթուր Աբրահամը դեկտեմբերի 8-ին շվեյցարական Բազել քաղաքում տիտղոսի պաշտպանության հերթական փորձը կկատարի: Նրա մրցակիցը բրիտանացի 33-ամյա բռնցքամարտիկ Ուեյն Էլկոկն է: Անգլիական Բիրմինգհեմ քաղաքում ծնված բռնցքամարտիկը պրոֆեսիոնալ ռինգում 20 մենամարտ է անցկացրել: Դրանցից 18-ում բրիտանացի մարզիկը հաղթանակ է տոնել, որից 8-ը՝ նոկաուտով: 2 մենամարտում նա պարտվել է (մեկը՝ նոկաուտով):

Արթուր Աբրահամն արդեն Բազելում է եւ նախապատրաստվում է մենամարտին: Դեկտեմբերի 3-ին նա բաց մարզում է անցկացրել, որին ներկա են գտնվել լրագրողներն ու լուսանկարիչները: Ներկայացվող լուսանկարն էլ հենց այդ մարզումից է: 27-ամյա Արթուրը պրոֆեսիոնալ ռինգում առայժմ անպարտելի է: Նա շահել է անցկացրած բոլոր 24 մենամարտերը, որոնցից 19-ը՝ նոկաուտով: Ինչ խոսք, նրա երկրպագուները հուսով են, որ Արթուրը հերթական անգամ հաջողությամբ կպաշտպանի աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը եւ կշարունակի անպարտելի մենամարտերի շարքը պրոֆեսիոնալ ռինգում:

Առաջիկա մենամարտին է նախապատրաստվում նաեւ մեր մյուս անվանի պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտիկ Վախթանգ Դարչինյանը: Ինչպես արդեն տեղեկացրել էինք, IBF-ի վարկածով բռնցքամարտի ֆեդերացիան մրցույթ էր հայտարարել Վախթանգ Դարչինյանի եւ ֆիլիպինցի Զեդ Գորեսի մենամարտի կազմակերպման համար: Սակայն մրցույթի անցկացման կարիք չզգացվեց, քանի որ երկու բռնցքամարտիկների ներկայացուցիչներն իրենք կարողացան համաձայնության գալ: Մենամարտը կկազմակերպի ֆիլիպինցի բռնցքամարտիկի պրոմոութերը: Այն կանցկացվի Ֆիլիպիններում 2008-ի փետրվարի 2-ին: Հիշեցնենք, որ այդ մենամարտի հաղթողը իրավունք կստանա առաջին թեթեւագույն քաշում աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը վիճարկել չեմպիոնական գոտու ներկայիս տիրոջ՝ ռուսաստանցի Դմիտրի Կիրիլովի հետ:

25-ամյա Զեդ Գորեսը IBF-ի վարկանիշային աղյուսակում ներկայում 6-րդ հորիզոնականն է զբաղեցնում: Պրոֆեսիոնալ ռինգում նա անցկացրել է 30 մենամարտ, որից 27-ում հաղթել է (15-ը՝ նոկաուտով), 2-ում պարտվել է, մեկն ավարտել է ոչ-ոքի: 31-ամյա Վախթանգ Դարչինյանը IBF-ի վարկանիշային ցուցակում 5-րդ տեղում է: Նա միայն մեկ պարտություն է կրել պրոֆեսիոնալ ռինգում, իսկ մնացած 29 մենամարտերը շահել է:

Անգլիական ֆուտբոլում շարունակվում է պայքարը կոռուպցիայի դեմ

Տրանսֆերային գործարքների կնքման ընթացքում թույլ տրված խարդախությունների եւ կոռուպցիայի հարցերով Անգլիայում շարունակվում է հետաքննությունը, որի արդյունքում կալանավորվել են պրեմիեր լիգայում հանդես եկող «Պորտսմութի» գլխավոր մարզիչ Հարի Ռեդնափն ու ակումբի գործադիր տնօրեն Պիտեր Ստորին: Նրանք հարցաքննվել են ոստիկանության կողմից: Հարցը վերաբերել է 2003-ին կնքված գործարքներին:

Ռեդնափն ու Ստորին կալանավորված հինգ բարձրաստիճան պաշտոնյաների թվում են, որոնք կասկածվում են իրական եկամուտները թաքցնելու, տրանսֆերային գործարքներում խարդախություններ կատարելու մեջ: Հետաքննության արդյունքում Գլազգոյում ձերբակալվել են Սենեգալի հավաքականի եւ շոտլանդական «Գլազգո Ռեյնջերսի» խաղացող Ամդի Ֆայը, ինչպես նաեւ գործակալ Ռիփի Մաքեյը: Հենց վերջինիս միջնորդությամբ էլ 2005-ին կայացել էր Ֆայի տեղափոխությունը «Պորտսմութից» «Նյուքասլ» 2 մլն ֆունտ ստեռլինգի դիմաց:

Ձերբակալվածների թվում է նաեւ «Լեսթերի» նախագահ Միլան Մանդարիչը, որից ակումբի բաժնետոմսերի հսկիչ փաթեթը գնել էր Երուսաղեմի «Բեյթարի» սեփականատեր Արկադի Գայդամակի որդին՝ Ալեքսանդրը: Ավելի վաղ՝ սեպտեմբերին ձերբակալվել էր «Տոտենհեմի» ֆրանսիացի պաշտպան Պասկալ Շիմբոնդան: Իսկ հուլիսին ոստիկանությունը խուզարկել էր «Պորտսմութի», «Նյուքասլի» եւ «Գլազգո Ռեյնջերսի» գրասենյակները: Կարելի է ասել, որ ոստիկանական այժմյան գործողությունները նախորդ տարի Լոնդոնի նախկին ոստիկանապետ, լորդ Սթիվենսի եւ նրա «Քուեսթ» ընկերության սկսած հետաքննության շարունակությունն են:

Այդ ընկերությունն առանձին հետաքննությամբ ուսումնասիրել էր Անգլիայի պրեմիեր լիգայի հայտնի ֆուտբոլիստների տրանսֆերային գործարքները: Այս տարվա հունիսին Սթիվենսը հրապարակել էր վերջնական զեկույցը, որում կասկածի տակ էին առնվել պրեմիեր լիգայի հինգ ակումբների կնքած տրանսֆերային 17 գործարքները: Ոստիկանությունը ցանկանում է առանձին հետաքննություն վարել:

ՈւԵՖԱ-ն սկսել է կասկածելի խաղերի հետաքննությունը

ՈւԵՖԱ-ն Ինտերպոլին է ներկայացրել 96 էջանոց զեկույց, որում խոսվում է պայմանավորված 15 խաղերի մասին: Սկանդալային պատմության կենտրոնում հայտնվել է էստոնական ՏՎՄԿ-ն, որը Ինտերտոտոյի գավաթի խաղարկությունում ֆիննական «Հոնկային» պարտվելով, 3,4 մլն եվրո է վաստակել: Այս առնչությամբ Էստոնիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի մամուլի քարտուղար Միխել Ույբոլեխտը հայտարարել է, որ ՈւԵՖԱ-ի ներկայացուցիչները դեռեւս չեն դիմել իրենց եւ իրենք տեղյակ չեն, թե ինչ է ասված զեկույցում: Ույբոլեխտը նաեւ պատրաստակամություն է հայտնել դիմելու դեպքում ամեն կերպ աջակցել ՈւԵՖԱ-ին: Իր հերթին ֆիննական «Հոնկայի» գործադիր տնօրենը նշել է, որ ՏՎՄԿ-ի հետ հանդիպումը հենց սկզբից կասկածելի էր թվում:

Ըստ Der Spiegel ամսագրի, պայմանավորված խաղերի անցկացման հետ կապված սկանդալի մեջ հիմնականում ներգրավված են արեւելաեվրոպական երկրների՝ Բուլղարիայի, Վրաստանի, Սերբիայի, Խորվաթիայի եւ Բալթյան երկրների ակումբները: ՈւԵՖԱ-ն նաեւ հետաքննում է Եվրո-2008-ի ընտրական մրցաշարի, չեմպիոնների լիգայի եւ ՈւԵՖԱ-ի գավաթի, Ինտերտոտոյի գավաթի խաղարկության որոշ հանդիպումների արդյունքները: Կասկածի տակ են նաեւ 2005 եւ 2006-ին անցկացված եւս 11 հանդիպումներ:

Մարադոնան դեմ է Կակային

Դիեգո Մարադոնան համաձայն չէ ֆուտբոլային այն մասնագետների հետ, ովքեր բրազիլացի Կակային ճանաչեցին Եվրոպայի լավագույն ֆուտբոլիստ: Կական նաեւ աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստի կոչման գլխավոր հավակնորդն է:

«Ինձ թվում է, որ լավագույնի ընտրությունը սխալ է կատարվել: Ես լավագույն ֆուտբոլիստ կճանաչեի «Բարսելոնի» խաղացող Լիոնել Մեսիին: Լավագույն հնգյակում կընդգրկեի նաեւ Ռիկելմեին, Ագուերոյին, Ռունիին եւ Ռոնալդինյոյին», նշել է Դիեգո Մարադոնան: Հետաքրքրական է, որ նրա նշած հնգյակում առաջին երեքն իր հայրենակիցներն են: Բացի այդ, Մարադոնան խստորեն քննադատել է «Միլանին», հայտարարելով, որ Կառլո Անչելոտիի սաները աշխարհի թիմային առաջնությունում հաջողության հասնելու ոչ մի հույս չունեն: Ըստ Մարադոնայի, չեմպիոնի տիտղոսը կնվաճի «Բոկա Խունիորսը»: Հիշեցնենք, որ աշխարհի թիմային առաջնությունը կայանալու է դեկտեմբերի 7-16-ը:

Սելեշը մտադիր է կորտ վերադառնալ

Աշխարհի նախկին թիվ 1 թենիսիստուհի, ամերիկուհի Մոնիկա Սելեշը մտադիր է կորտ վերադառնալ: 34-ամյա Սելեշը մեծ թենիսին հրաժեշտ էր տվել 2003-ի կեսերին: Նա ծրագրել է կորտ դուրս գալ 2008-ի մարտին՝ մասնակցելու Լոս Անջելեսում կայանալիք ցուցադրական մրցումներին: Բացի նրանից, այդ մրցաշարում հանդես կգան նաեւ ամերիկուհի Ջենիֆեր Կապրիատին ու Ջասթին Գիմելստոբը:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԳԱՎԱԹ

Հայ կարատեիստների հարուստ ավարը

Վարշավայում անցկացված կարատեի Եվրոպայի գավաթի խաղարկությունում հաջող մրցելույթներ ունեցան հայ կարատեիստները: Մարզական մեր պատվիրակությունը, որ գլխավորում էր Հայաստանի ավանդական կարատեի ազգային ֆեդերացիայի նախագահ եւ հավաքականի գլխավոր մարզիչ Գրիգոր Միքայելյանը, նվաճեց 4 ոսկե եւ 3 արծաթե մեդալ: Մրցաշարին մասնակցում էին 11 երկրների ներկայացուցիչներ:

Մինչեւ 15-17 տարեկանների մրցավեճում մեր հանրապետության մարզական պատիվը բարձր պահեց Հայկ Թումյանը, որը հաղթելով բոլոր մրցակիցներին, կանգնեց պատվո պատվանդանի առաջին աստիճանին: Տարիքային այս խմբում արծաթե մեդալի արժանացավ Հարություն Խաչատրյանը:

68 կգ քաշային կարգում իր հավասարը չունեցավ Դավիթ Ոսկանյանը, որն ուժեղ էր մրցակիցներից եւ արժանիորեն նվաճեց հաղթողի կոչումը: Նրա հաղթարշավը շարունակեցին նաեւ Հրաչյա Վարժապետյանը (80 կգ) եւ Տիգրան Մուրադյանը (80 կգ-ից բարձր): Քաշային այդ կարգերում Հայաստանին մեկական արծաթե մեդալ պարգեւեցին Արա Գասպարյանը (80 կգ) եւ Վազգեն Հարությունյանը (80 կգ-ից բարձր):

Հետաքրքրական առաջարկ

Օրերս խմբագրություն էր այցելել նախկին ծանրորդ, սպորտի վարպետության թեկնածու Գագիկ Վաղարշակյանը: 56-ամյա նախկին մարզիկը, որ ավարտել է Երեւանի մանկավարժական ինստիտուտի պատմության ֆակուլտետը, ժամանակին զբաղվել է նաեւ ըմբշամարտով, հաջողություններ ունեցել ծանրամարտի մրցումներում: Մեծ սպորտին հրաժեշտ տալուց հետո էլ նա չի խզել կապը սիրած մարզաձեւից: Այսօր էլ Գագիկ Վաղարշակյանը զբաղվում է ուժային եռամարտով (ծանրաձողով սեղմում պառկած դիրքից, կքանստում եւ գետնից պոկում):

Գագիկ Վաղարշակյանը հետաքրքրական առաջարկ ունի՝ ստեղծել վետերան մարզիկների ակումբ, որոնք շարունակում են իրենց մարզումները, չեն խզել կապը սիրած մարզաձեւից: Դա հնարավորություն կտա համատեղ մարզումներ անցկացնել, մրցումներ կազմակերպել, հետաքրքրական միջոցառումների հեղինակ դառնալ: Գագիկ Վաղարշակյանը հուսով է, որ այս հրապարակմանը կարձագանքեն մարզական հետաքրքրություններ ունեցողները եւ հնարավորություն կստեղծվի իրագործել վետերանների ակումբ հիմնելու գաղափարը: Այնպես որ, սպասում ենք արձագանքների ու հետաքրքրական առաջարկների:

Եվս հինգ թիմեր կշարունակեն պայքարը

ՈւԵՖԱ-ի գավաթի խմբային մրցաշարի հերթական հանդիպումներից հետո եւս 5 թիմեր իրավունք ստացան շարունակելու պայքարը 1/16 եզրափակիչում: Դրանցից մեկն իսպանական «Վիլյառեալն» է, որը Ջոն Դալ Թոմասոնի խփած երկու գոլերի շնորհիվ հաղթելով շվեդական «Էլֆսբորգին», մտավ հաջորդ փուլ:

«D» խմբից ուղեգիր նվաճեցին «Համբուրգը» եւ «Բազելը»: Գերմանական ակումբը հյուրընկալվելիս 2-0 հաշվով հաղթեց Զագրեբի «Դինամոյին», իսկ «Բազելը» բրազիլացի Կառլիտոսի խփած միակ գոլի շնորհիվ սեփական դաշտում պարտության մատնեց «Բրանին»:

«B» խմբից պայքարը կշարունակի Մադրիդի «Ատլետիկոն», որը Դանիայում առավելության հասավ «Կոպենհագենի» նկատմամբ (2-0): Իսկ «A» խմբից ուղեգրի տեր դարձավ անգլիական «Էվերտոնը»՝ հաղթելով «Զենիթին» (1-0): Վերջինս արդեն ավարտել է ելույթները խմբային մրցաշարում: «Զենիթն» ունի 5 միավոր, որին հետապնդում են 4 միավոր վաստակած «Ալկմարն» ու «Նյուրնբերգը»: Այժմ «Զենիթի» ճակատագիրը կախված է «Ալկմար»-«Էվերտոն» եւ «Լարիսա»-«Նյուրնբերգ» հանդիպումների արդյունքից:

Մոսկվայի «Լոկոմոտիվը» դուրս մնաց հետագա պայքարից՝ 0-2 հաշվով պարտվելով «Պանաթինաիկոսին»: Մյուս հանդիպումների արդյունքներն են՝ «Նյուրնբերգ»-«Ալկմար»՝ 2-1, «Մլադա»-ԱԵԿ՝ 0-1:

Գեյն ու Դեֆարը լավագույն թեթեւատլետներն են

Օլիմպիական խաղերի կրկնակի չեմպիոն, ամերիկացի արագավազորդ Թայսոն Գեյը եւ եթովպացի մարզուհի Մեսերետ Դեֆարը ճանաչվել են 2007-ի լավագույն թեթեւատլետներ: Նրանց մեծարման արարողությունը տեղի է ունեցել Մոնակոյում, որին ներկա է գտնվել թեթեւ ատլետիկայի միջազգային ֆեդերացիան հովանավորող Մոնակոյի արքայազն Ալբեր Երկրորդը:

Դափնեկիրներին հանձնվեցին 100 հազարական դոլար: Թայսոն Գեյն ընթացիկ մրցաշրջանում Օսակայում անցկացված թեթեւ ատլետիկայի աշխարհի առաջնությունում 3 ոսկե մեդալ նվաճեց: Դրանցից մեկին նա արժանացավ 100 մ վազքում հաղթելու համար: Դա իրոք մեծ նվաճում էր, քանի որ թեթեւ ատլետիկայի պատմության մեջ մինչ այդ միայն երեք մարզիկի էր հաջողվել աշխարհի մեկ առաջնությունում երեք ոսկե մեդալ շահել:

Ինչ վերաբերում է Դեֆարին, ապա նա հունիսին Օսլոյում 5 կմ վազքում գերազանցեց իր իսկ համաշխարհային ռեկորդը (14 րոպե 16,63 վրկ): Բացի այդ, նա նույն մրցաշրջանում աշխարհի առաջնությունում ոսկե մեդալ էր նվաճել:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Վրաստան

Ընդդիմությունը միավորվում է «Վրաստանն առանց նախագահի» մոտեցման շուրջը

Դատարանի որոշմամբ, այսօրվանից «Իմեդի» հեռուստաընկերությունը կարող է վերականգնել եթերը, քանի որ արդեն երեկ դատարանը հանեց կալանքը՝ հնարավորություն տալով հեռուստաընկերության տեխնիկական անձնակազմին մուտք գործել շենք: Եվ քանի որ ցուցարարներին վրաց ոստիկանության ծեծելուց եւ արցունքաբեր գազ կիրառելուց հետո՝ նոյեմբերի 7-ից ոչ միայն փակվեց «Իմեդին», այլեւ հետագայում զրկվեց լիցենզիայից, դեկտեմբերի 5-ից վերականգնվել է նաեւ հեռարձակման լիցենզիան:

«Իմեդի» հեռուստաընկերության եթեր դուրս գալը կարեւորված է նախ եւ առաջ վրաց ընդդիմության հեռուստալսարանին տեղեկություններով ապահովելու անհրաժեշտությամբ, հատկապես որ, չնայած տարբեր կանխատեսումներին, ընդդիմությունը միավորվելու նշաններ է ցույց տալիս:

Մասնավորապես, արդեն իսկ ընդդիմության միասնական թեկնածու ներկայացվող խորհրդարանական Լեւան Գաչեչիլաձեի օգտին սեփական թեկնածությունը հանել էր Կանաչների առաջնորդը: Ի պաշտպանություն Գաչեչիլաձեի թեկնածության, երեկ ինքնաբացարկ է հայտարարել նաեւ «Առաջ, Վրաստան» շարժման առաջնորդ Թեյմուրազ Շաշիաշվիլին: Վերջինս ընդգծել է, որ իր զորակցությունն է հայտնում այն ընդդիմադիր ուժերին, որոնք հանդես են գալիս «Վրաստանն առանց նախագահի» մոտեցմամբ:

Բացի այդ, Շաշիաշվիլին կոչ է արել բնակչությանը քվեարկության գնալիս մտածել Սաակաշվիլու կոռումպացված ռեժիմից ազատվելու մասին՝ ձայնը տալով հօգուտ ընդդիմության, որը պատրաստվում է հենց դրանով զբաղվել:

Բավականին հետաքրքրական է, որ վրաց ընդդիմությունն իր նոյեմբերյան հանրահավաքները սկսեց շատ ավելի քաղաքական պահանջներից, քան այսօր հնչում են: Ընտրական գործընթացներում ժամանակագրական փոփոխությունների պահանջներից ընդդիմությունը անցում կատարեց երկրի նախագահի հրաժարականին՝ ձեռի հետ ընդգրկելով նաեւ իշխանական ողջ բուրգը: Բայց առավել յուրօրինակ է, որ առաջին իսկ հանրահավաքից մինչեւ ներկա օրերը ընդդիմությունը հնչեցնում է նաեւ բավականին թվով ծրագրային դրույթներ:

Մինչդեռ մեր նախագահական ընտրությունների ներկա փուլը դեռեւս մնում է որպես միայն թեկնածուների անձերի բնութագրականով գերհագեցած գործընթաց:

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Վրաստանի լեյբորիստները չեն հանդիպել ՀՀ դեսպանի հետ

«Նյուսջորջիա» կայքէջի տեղեկացմամբ, վրաց լեյբորիստները երեկ հանդիպել են Վրաստանում Ռուսաստանի, Հայաստանի եւ Ադրբեջանի դիվանագիտական առաքելությունների ղեկավարների հետ: Հանդիպմանը լեյբորիստները դիվանագետներին ներկայացրել են իրենց դիրքորոշումը Վրաստանում տեղի ունեցած վերջին իրադարձությունների եւ սպասվող արտահերթ նախագահական ընտրությունների առնչությամբ:

Ինչպես «Ազգին» տեղեկացրին Վրաստանում Հայաստանի դեսպանատնից, ոչ մի հանդիպում վերջին մի քանի օրերի ընթացքում չի եղել լեյբորիստների եւ Հայաստանի դեսպանի կամ դեսպանատան որեւէ աշխատակցի միջեւ:

Ա. Հ.

HYUNDAI MOTOR COMPANY-ի
պաշտոնական դիստրիբյուտոր

ՄԱԳԱՍ ԻՆՎԵՍՏ ՓԲԸ-Ն ԵՒ ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿԸ

առաջարկում են ձեռք բերել HYUNDAI մակնիշի ցանկացած ավտոմեքենա հետեւյալ ապառիկային պայմաններով՝

Կանխավճար՝	15 %
Մարման ժամկետ՝	7 տարի
Տարեկան տոկոսադրույք	12 %

Հասցե՝ Ամառյան 60 Հեռ/ֆաքս՝ (374 10) 28 99 47/48, բջջ.՝ 37491/93 411 422
e-mail: magas@arminco.com

Ակցիան գործում է մինչև դեկտեմբերի 31-ը

HYUNDAI՝ Ընտրիր քո ճանապարհը

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԿԱՐԵՎՈՐ Է

«Հայաստանի հրշեջ անվտանգության մասնագիտացված ծառայություններ» իրավաբանական անձանց միությունը նախազգուշական տեսակետից հայտնում է.

- խորհուրդ չի տրվում ծխահեռացման խողովակների միացումներն իրականացնել ծալովի փայլաթիթեղյա ճկուն խողովակներով:
- Գազասարքերի միացման թիթեղյա խողովակների հորիզոնական տեղամասերի ընդհանուր երկարությունը պետք է լինի 3.0 մետրից ոչ ավելի եւ ունենա 3-ից ոչ ավելի խողովակի տրամագծից ոչ պակաս կորացման շառավղով անկյունակներ:
- Միացման թիթեղյա խողովակները պետք է մտցվեն մեկը մյուսի մեջ դրանց տրամագծի կեսից ոչ պակաս չափով ծխագազերի շարժման ուղղությամբ:
- Միացված ծխահեռացման խողովակների ուղղահայաց տեղամասի չափը, հաշված գազասարքի ծխահեռացման կարճախողովակի հիմքից մինչեւ հորիզոնական մասը, պետք է լինի 0.5 մետրից ոչ պակաս, իսկ 2.7 մետր բարձրություն ունեցող շինություններում՝ 0.15 մետրից ոչ պակաս:
- Ծխահեռացման թիթեղյա խողովակների հորիզոնական տեղամասերը պետք է ունենան 1 գծամետրի վրա 1 սմ-ից ոչ պակաս թեքություն՝ դեպի տեղադրված գազասարքը:

ՄԻԱՑՄԱՆ ԹԻԹԵՂՅԱ ԽՈՂՈՎԱԿՆԵՐԻ ԻՆՔՆԱԿԱՄ ՁԵՎԱՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ՏՐԱՄԱԳԾԵՐԻ ՆԵՂԱՑՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑՈՒՄ ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ԴԻՄԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՏԵՂԾՈՒՄԸ ԿԱՐՈՂ ԵՆ ԴԺԲԱԽՏ ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐԻ ՊԱՏՃԱՌ ՀԱՆԴԻՍԱՆԱԼ:

Արգելվում է օգտվել գազասարքերից, եթե՝

- ստուգված չէ ծխածորանային ուղիների սարքինությունը,
- ծխածորանային ուղիներում բացակայում է քարշը կամ առկա է հետադարձ քարշ:

ՀՈԴՎԱԾԸ ԸՆԹԵՐՑԵԼԻՍ ԸՆԿԱԼԵՔ ՈՐՊԵՍ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱԿ

«Հայաստանի հրշեջ անվտանգության մասնագիտացված ծառայություններ»
իրավաբանական անձանց միության խորհուրդ

ՈՉ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄ

EXPO Beauty 2007

Դեկտեմբերի
14-16
Երևանում «Մոսկվայի տուն» մշակութագործարարական կենտրոն
Երևան Արգիշտի 7

Աշխատանքային ժամերը
10:00-18:00

Հարգելի Տիկնայք և Պարոնայք.

Հրավիրում ենք Ձեզ այցելելու գեղեցկության, շքեղության և կատարելության զարմանալի աշխարհ...

- Ծաղիկների կոմպոզիցիայի բեմական ցուցադրում,
- Ֆոտո փորձեր,
- Նորաձևության ցուցադրություն,
- Գեղեցկության մրցույթ,
- Վարպետության դասեր:

Ինչպես նաև բազմազան արտադրատեսակ և ծառայություններ՝ գեղեցկության և առողջության ոլորտներից:

Գեղեցկությունը՝
դա երջանկության խոստում է:

Չորրորդ միջազգային մասնագիտական ցուցահանդես

Organizer:
LOGOS
EXPO Center

Tel.: +374 10 23 5775
26 5635
27 1330
091 84 4224
Fax: 27 1330
26 5635
E-mail: info@expo.am
URL: www.expo.am

091 222 004 Անվճար տեղեկատու Հայաստանի ցուցահանդեսների մասին

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԱՊՁԲ-07/93» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **«ՀՀ պետության կարիքների համար գույքի ձեռքբերման» գնման պայմանագիր կնքելու նպատակով**: Գնանշման հարցման հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 1125 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ», «Բեջ-գալ» ՍՊԸ-ի 24723006158 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար Հ. Սարգսյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ գնանշման հարցման հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 12.00:

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԱՊՁԲ-07/96» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **«ՀՀ դատական կարգադրիչների ծառայությանն անհրաժեշտ հատուկ միջոցների՝ ձեռնաշղթաների եւ ռեզինե մահակների ձեռքբերման» գնման պայմանագիր կնքելու նպատակով**: Գնանշման հարցման հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 650 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ», Հ/Հ 24723006158 «Բեջ-Գալ» ՍՊԸ -ի հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար Լ.Ավանեսյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ գնանշման հարցման հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 10.00:

ՈՒՂՂՈՒՄ
06.12.2007թ. ԼՈՒՅՍ ՏԵՍԱԾ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ

Սթ. դեկտեմբերի 6-ի համարում տպագրված «ՊԳԳ-ԳՀԱՊՁԲ-07/54» ծածկագրով գնանշման հարցման հայտարարությունում.

- «ՊԳԳ-ԳՀԱՊՁԲ-07/54» ծածկագրի փոխարեն կարդալ՝ «ՊԳԳ-ԳՀԱՊՁԲ-07/92»,

Պետական գնումների գործակալություն

Հայտարարություն

Դեկտեմբերի 12-ին, ժամը 14.00-ին ՀՀ բնապահպանության նախարարությունը, Լոռու մարզի [illegible] համայնքապետարանը, «Արփի-Գոլդ» ՍՊԸ կազմակերպում են հասարակական լսումներ Լոռու մարզի [illegible] նախագծային [illegible]: Նախագծային փաստաթղթերին կարելի է ծանոթանալ ք. Երեւան, Կոմիտասի 29 հասցեում:

ՎԱՐՁՈՎ ՏՐՎՈՒՄ Է
մեկ սենյականոց բնակարան Տիգրան Մեծ պողոտայում:
Զանգահարել՝ 576267 կամ (091) 016917 հեռախոսահամարներով:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 6.12.2007, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: